
Uitnemen, onderbrengen en actualiseren nieuwe ijkpunten Bijstand en Zorg

*Verwerking nieuwe ijkpunten in verdeelstelsel
gemeentefonds*

535002 - 20

Concept Rapport

I Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
2	Overzicht belangrijkste elementen herijking	7
2.1	Inleiding.....	7
2.2	Belangrijkste spelregels bij herijking.....	8
2.3	Belangrijkste wijzigingen in omvang en verdeling.....	10
3	Uitnemen en onderbrengen in 2002.....	15
3.1	Inleiding.....	15
3.2	Vertalen indicatoren naar maatstaven	15
3.3	Uitnemen en onderbrengen 2002.....	17
3.4	Eerste tussenstand herverdeeffecten 2002.....	18
4	Actualisering.....	21
4.1	Inleiding.....	21
4.2	Werkwijze actualisering.....	21
4.3	Tussenstand herverdeeffecten 2005	22
	Bijlagen.....	25
A	Effecten vervanging indicatoren.....	27
B	Tussenstand herverdeeffecten 2005	29

1 Inleiding

nieuwe ijkpunten Bijstand en Zorg

In het kader van het onderhoud van het verdeelstelsel van het gemeentefonds heeft er een onderzoek plaatsgevonden naar de taakgebieden Bijstand en Zorg. Dit onderzoek heeft geleid tot een drietal nieuwe ijkpunten met daarbinnen drie subijkpunten¹:

- Educatie met daarbinnen een subijkpunt voor onderwijshuisvesting;
- Werk en Inkomen, met daarbinnen een subijkpunt voor armoedebelaid/bijzondere bijstand;
- Maatschappelijke Zorg, met daarbinnen een subijkpunt Wvg.

verwerking nieuwe ijkpunten in verdeelstelsel

De ijkpunten geven een geobjectiverde verdeling weer op het niveau van de uitgaven in 2002. De uitkomsten van deze ijkpunten dienen vervolgens nog te worden ondergebracht in het verdeelstelsel van het gemeentefonds. Daartoe dienen nog de volgende stappen te worden gezet:

- omzetten naar verdeelmaatstaven: het vertalen van de indicatoren uit de ijkpunten naar verdeelmaatstaven;
- uitnemen en onderbrengen: het uitnemen van de bestaande verdeelmaatstaven voor Bijstand en Zorg in 2002 en het onderbrengen van de nieuwe verdeelmaatstaven voor de nieuwe ijkpunten in het verdeelstelsel;
- actualisering: het zoveel mogelijk actualiseren van de verdeelmaatstaven naar de situatie van de beoogde invoeringsdatum (uitkeringsjaar 2006). Naast het verwerken van actuele standen van de basiseenheden van maatstaven bestaat deze actualisering vooral uit het verwerken van taakmutaties in de betreffende periode met behulp van de nieuwe set verdeelmaatstaven.

opzet rapportage

In deze rapportage wordt achtereenvolgens ingegaan op de volgende onderwerpen:

- in hoofdstuk 2 wordt eerst een overzicht gepresenteerd van de belangrijkste elementen van de herijking;
- vervolgens wordt in hoofdstuk 3 toegelicht hoe de omzetting van indicatoren naar verdeelmaatstaven en het uitnemen en onderbrengen in 2002 plaatsvinden;
- tot slot wordt in hoofdstuk 4 de actualisering van het aangepaste verdeelstelsel vanaf 2002 toegelicht.

In de hoofdttekst worden de belangrijkste herverdeeeffecten voor een aantal groepen van gemeenten gepresenteerd. In de bijlagen zijn herverdeeeffecten opgenomen voor individuele gemeenten.

1. Zie de rapportage: Onderhoud gemeentefonds: herschikken en herijken taakgebieden Zorg en Bijstand, nieuwe ijkpunten Educatie, Werk en Inkomen en Maatschappelijke Zorg, Cebeon, 6 december 2004.

2 Overzicht belangrijkste elementen herijking

2.1 Inleiding

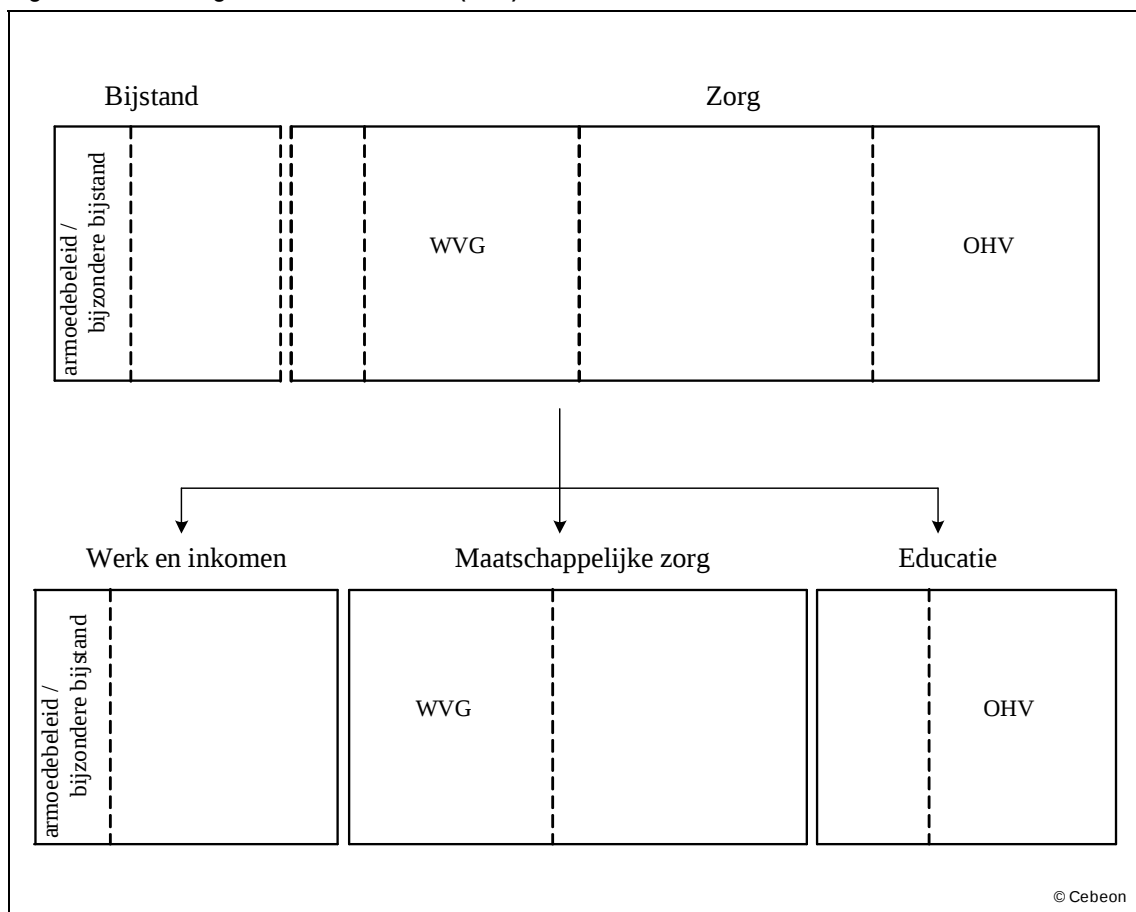
aanleiding

Aanleiding voor de onderhoudsactiviteiten aan de clusters Bijstand en Zorg zijn de vele mutaties geweest die er in de afgelopen periode in deze clusters hebben plaatsgevonden. Daardoor is het periodieke onderhoud van het gemeentefonds sterk bemoeilijkt en dreigt er een gevaar van scheefgroei zonder dat dit goed zou kunnen worden opgemerkt.

van herschikken naar herijken

In eerste instantie was de opdracht om de clusters Bijstand en Zorg te herschikken naar een drietal nieuwe clusters, waarbij een drietal bestaande subclusters zouden blijven bestaan. In figuur 2.1 is dit schematisch weergegeven.

Figuur 2.1. Indeling bestaande en nieuwe (sub-)clusters

gewijzigde samenstelling onderdelen

Uit figuur 2.1 is tevens af te lezen dat de nieuwe ijkpunten alleen met de oude ijkpunten kunnen worden vergeleken voor de drie subclusters. Voor de overige onderdelen is een vergelijking tussen oude en nieuwe ijkpunten alleen op het totaal te maken, omdat de samenstelling van de verschillende ijkpunten afwijkt tussen de nieuwe en oude situatie:

- het onderdeel Werk verschuift tussen Zorg (oude situatie) en Werk en Inkomen (nieuwe situatie);
- het onderdeel overige Educatie verschuift van Zorg (oude situatie) naar Educatie (nieuwe situatie);
- als restant van het oude cluster Zorg blijft Overige maatschappelijke zorg in de nieuwe situatie over.

van herschikken naar herijken

Omdat uit de onderzoekswerkzaamheden voor het *herschikken* is gebleken dat de verdeelmaatstaven voor een aantal onderdelen duidelijk afwijken – zowel in omvang als verdeling – van de feitelijke netto-uitgavenpatronen van gemeenten is besloten tot het *herijken* van de onderscheiden (sub-)clusters, met als doel om geconstateerde scheefheden recht te trekken.

belangrijkste elementen herijking

In dit hoofdstuk lichten we de belangrijkste elementen van de herijking toe. Achtereenvolgens komen aan de orde:

- de belangrijkste spelregels bij de herijking (paragraaf 2.2);
- de belangrijkste wijzigingen in omvang en verdeling van de verschillende onderdelen van de herijking (paragraaf 2.3).

2.2 Belangrijkste spelregels bij herijking

Een uitgebreide beschrijving van de onderzoeksmethode en –bevindingen per (sub-)cluster is in de rapportage uit december 2004 opgenomen. Deze onderzoeksmethode is gelijk aan de eerder – onder regie van de voormalige Raad voor de gemeentefinanciën – tot stand gekomen methode, die ook ten grondslag ligt aan de bestaande verdeling van het gemeente- en provinciefonds.

We volstaan hier met het kort onder de aandacht brengen van de meest essentiële spelregels die van belang zijn voor de ontwikkeling van financiële ijkpunten.

- veel energie stoppen in bruikbaarheid basisgegevens (uitgavenanalyse);
- kostenoriëntatie staat centraal;
- uitgangspunt voor de omvang van een ijkpunt is de totale netto-uitgaven van alle gemeenten tezamen;
- transparante onderzoeksmethode waarin te honoreren factoren worden geëxpliciteerd;
- terugkoppeling van alle stappen/keuzes op begeleidingscommissie;
- aparte behandeling vier grote steden.

Elk van deze elementen lichten we kort toe.

uitvoerige uitgavenanalyse is vereist

Alle gebruikte financiële gegevens tussen gemeenten worden uitvoerig getoetst op hun onderlinge vergelijkbaarheid. In de praktijk blijkt dat gemeenten op allerlei onderdelen verschillende boekings- en toerekeningsmethoden volgen. Daarom is veel energie vereist om de gegevens vergelijkbaar te maken. Ook gegevens uit gebruikte monitors, die zijn gebaseerd op gemeentelijke opgaven, zijn aan diverse aanvullende bewerkingslagen (inclusief kwaliteitscontroles) onderworpen.

kostenoriëntatie staat centraal

De werking van de verdeelmaatstaven van het gemeentefonds dienen aan te sluiten bij uitgavenverschillen tussen (typen) gemeenten die het gevolg zijn van externe, niet direct door gemeenten te beïnvloeden factoren (structuurkenmerken). Door in de ijkpunten deze externe kostendrijvers te honoreren wordt nagestreefd om alle gemeenten een gelijke bestedingspotentie te geven ten behoeve van de betreffende taakuitoefening/voorzieningen. Gemeenten met dezelfde (relevante) structuurkenmerken worden daarbij hetzelfde behandeld. Verschillen in relevante structuurkenmerken leiden tot verschillen in scores op het financiële ijkpunt.

totale netto-uitgaven alle gemeenten tezamen bepaalt omvang ijkpunt

De totale landelijke omvang van een ijkpunt wordt afgestemd op het totaal aan feitelijke netto-uitgaven van alle gemeenten tezamen. Deze randvoorwaarde geeft aan dat wordt aangesloten bij de gezamenlijke maatschappelijk voorkeur van alle gemeenten voor de netto-uitgaven aan het betreffende taakgebied.

transparante onderzoeksmethode waarin te honoreren factoren worden geëxpliciteerd

Ten behoeve van een goed werkend verdeelsysteem is het van belang dat er niet alleen naar wordt gestreefd om aan te sluiten bij gemiddelde uitgavenpatronen van gemeenten, maar dienen juist ook relevante afwijkende situaties goed te worden gehonoreerd. In de speciaal door Cebeon ontwikkelde onderzoeksmethode – de verschillenanalyse – wordt juist ingezoomd op deze afwijkende situaties. Dit is een duidelijk andere werkwijze dan onderzoeksmethoden waarbij de relevantie van indicatoren vooral door statistisch-econometrische technieken op basis van gemiddelde patronen wordt bepaald.

Van groot belang is om eerst over opgeschoonde gegevens te beschikken en deze gegevens vervolgens te analyseren. De onderzoeksmethode van Cebeon kenmerkt zich door een stapsgewijze, transparante werkwijze bij het ontwikkelen van de financiële ijkpunten. Uit de opgeschoonde uitgavenpatronen van gemeenten worden relevante externe factoren (structuurkenmerken in combinatie met de gevolgen van wet- en regelgeving) gedestilleerd. Met name bij extreme waarnemingen en de confrontatie tussen (typen) gemeenten kan het meeste inzicht worden verkregen in de relevantie van deze effecten. De invloed van deze externe factoren wordt onderscheiden van die van effecten van eigen beleid door gemeenten. Eigen beleidskeuzes van gemeenten worden niet expliciet gehonoreerd.

Per ijkpunt worden de wel en niet te honoreren factoren uitvoerig toegelicht en besproken en door de onderzoekers aan de begeleidingscommissie voorgelegd. De ijkpuntformule wordt vervolgens opgebouwd uit de expliciet te honoreren factoren, waarbij telkens ook de aansluiting met de uitgavenpatronen van verschillende typen gemeenten en de spreiding in de scores worden aangegeven.

Omdat het bij het onderhavige onderzoek gaat om de herijking van een bestaande verdeling bestaat een belangrijk deel van de nieuwe ijkpunten uit reeds functionerende indicatoren.

terugkoppeling alle stappen/keuzes op begeleidingscommissie (inclusief vakdepartementen)

De wel en niet expliciet te honoreren factoren worden eerst aan de begeleidingscommissie voorgelegd. Daarmee is herkenbaar (transparant) welke factoren wel en niet in de ijkpunten worden meegenomen.

De begeleidingscommissie is vanaf de start samengesteld uit vertegenwoordigers van:

- de beheerders van het gemeentefonds: (de ministeries van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en van Financiën);
- de diverse betrokken vakdepartementen: Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, Sociale Zaken en Werkgelegenheid en Volksgezondheid, Welzijn en Sport;
- de Raad voor de Financiële Verhoudingen (RFV/ROB).

Ook tussentijds zijn er meerdere malen overlegondes met de vakdepartementen geweest over de ontwikkeling van de nieuwe ijkpunten.

De begeleidingscommissie heeft telkens de tussentijdse onderzoeksresultaten beoordeeld en heeft op relevante keuze-/vraagstukken de ‘knopen’ doorgehakt (inclusief de te honoreren factoren in de ijkpunten) cq. eerdere besluiten ten aanzien van de relevantie van reeds functionerende indicatoren bevestigd.

vier grote steden

Zoals gebruikelijk bij ijkpuntonderzoeken is er bij het opstellen van de financiële ijkpunten niet expliciet onderzoek verricht naar de vier grote steden. Wel is de onderzoekers verzocht om de gevolgen van de herijking voor de vier grote steden inzichtelijk te maken. Net als in eerdere onderzoeken is het streven er op gericht om met behulp van de herijking de kostenpatronen van alle gemeenten verder te objectiveren en daarmee ook een deel van het vaste bedrag van de vier grote steden te verklaren en de werking daarvan door andere, meer dynamische verdeelmaatstaven te vervangen. Daarbij is steeds het uitgangspunt dat (her-) ijkingsonderzoek niet leidt tot een herverdeeleffect voor de vier grote steden. Mogelijke wijzigingen in de scores op de nieuwe ijkpunten worden geneutraliseerd door elk van de vier individuele vaste bedragen van de vier grote steden aan te passen. Bij de presentatie van de uitkomsten van de onderzoeken wordt op onderdelen het effect voor de vier grote steden meegenomen/gepresenteerd.

2.3 Belangrijkste wijzigingen in omvang en verdeling

Op grond van de hiervoor beschreven werkwijze is er bij de herijking een aantal duidelijke wijzigingen tot stand gekomen in zowel de omvang als de verdeling van de relevante onderdelen.

In het onderstaande lichten we de belangrijkste wijzigingen toe:

- in paragraaf 2.3.1 de wijzigingen in volume;
- in paragraaf 2.3.2. de wijzigingen in de verdeling.

2.3.1 Wijzigingen in volume in 2002

Op grond van de kostenoriëntatie dienen de nieuwe ijkpunten aan te sluiten op de feitelijke netto uitgaven van alle gemeenten tezamen. Daarmee vindt er een zekere herschikking plaats tussen de onderdelen binnen de oude clusters Bijstand en Zorg. Er ‘verdwijnt’ echter geen geld. Per saldo is er zelfs sprake van een feitelijk netto uitgavenniveau dat in het centrale onderzoeksjaar 2002 iets hoger ligt dan de oude ijkpunten aangeven. Zoals uit figuur 2.1 blijkt kan niet voor alle onderdelen in volume een vergelijking tussen de oude en nieuwe situatie worden gemaakt, omdat een aantal clusters voorheen nog niet bestonden. De vergelijking is wel mogelijk voor de drie subclusters en voor het totaal (en daarmee per saldo ook voor de overige onderdelen tezamen).

Tabel 2.1. Overzicht belangrijkste volumewijzigingen op onderdelen bij herijking Bijstand en Zorg in 2002.
Bedragen in euro's per inwoner.

<i>herkenbaar onderdeel Zorg en Bijstand</i>	<i>verandering macro-volume</i>
<i>Onderwijshuisvesting</i>	-11
<i>Armoedebeleid/bijzondere bijstand (excl. kwijtschelding)</i>	-5
<i>Wvg</i>	-4
<i>Overige onderdelen Bijstand en Zorg</i>	+21
<i>Totaal Bijstand en Zorg</i>	+1
<i>als gevolg van afrondingen kan het totaal afwijken van de som der delen</i>	

enkele bijzondere aandachtspunten

Bij de hiervoor gepresenteerde wijzigingen in volume wordt aandacht gevraagd voor enkele bijzonderheden:

- bij het herijken van het subijkpunt Onderwijshuisvesting is gebleken dat veel gemeenten scholen voor voortgezet onderwijs (VO) hebben waarvoor geen kapitaallasten in de administratie zijn opgenomen. Dit hangt samen met het gegeven dat deze scholen in het verleden door het Rijk à fonds perdu zijn gefinancierd en bij de decentralisatie in 1997 zonder kapitaallasten aan de betreffende gemeenten zijn overgedragen. Feitelijke kapitaallasten voor deze VO-scholen zullen in de toekomst geleidelijk in de boeken verschijnen wanneer de scholen worden vervangen. Het ligt dan ook voor de hand om geleidelijk extra middelen voor de kapitaallasten van VO-scholen te verdelen. Dit zou kunnen worden gerealiseerd door via een ingroeitraject jaarlijks een extra bedrag via de maatstaf leerlingen in het voortgezet onderwijs te verdelen (zie verder hoofdstuk 4). Voor de omvang van de verborgen kapitaallasten in verband met in het verleden à fonds perdu gefinancierde VO-scholen zou voorts nog kunnen worden aangesloten bij indicatieve berekeningen van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen. Op basis van gegevens met betrekking tot VO-schoolgebouwen uit 1997 heeft het ministerie indicatief afgeleid dat er voor 2002 een fictief bedrag aan kapitaallasten relevant zou kunnen zijn van circa 155 miljoen euro (inclusief de G4). Met een dergelijk extra bedrag (circa 10 euro per inwoner) cq. een ingroeiregeling is in het bovenstaande overzicht nog geen rekening gehouden (zie verder hoofdstuk 4);
- normaal gesproken zijn taakmutaties voor het gemeentefonds ruimschoots voorafgaand aan het volgende begrotingsjaar bij gemeenten bekend. Uitzondering hierop vormt de extra impuls van circa 45 miljoen euro voor onderwijskundige vernieuwingen in het jaar 2002. Het extra bedrag hiervoor is pas erg laat, namelijk in de meicirculaire van 2002, bekend gemaakt. Het vermoeden bestaat dat deze extra impuls nog niet in de feitelijke uitgavenpatronen van gemeenten (en het daarop afgestemde volume van het nieuwe ijkpunt) tot uiting zijn gekomen. Hetzelfde geldt voor het extra bedrag van 13,6 miljoen euro dat ten laste van het accres voor onderwijshuisvesting beschikbaar komt. Daarom wordt bij de actualisering (zie hoofdstuk 4) voor deze bedragen gecorrigeerd (vanuit de verwachting dat gemeenten deze middelen vanaf 2003 wel zijn gaan besteden);
- in de sfeer van het Armoedebeleid/bijzondere bijstand is er bij de vertaling naar het verdeelstelsel voor gekozen om de feitelijke netto-uitgaven die gemoeid zijn met kwijtschelding in het subijkpunt niet te honoreren. Dit hangt samen met het feit dat deze uitgaven in feite een derving van eigen inkomsten zijn, die voorheen ook niet werd gehonoreerd in uitgavenijpunten, maar bij de inkomsten werden verdisconteerd (bijvoorbeeld in de vorm van een lager rekentarief OZB). Het niet rekening houden met de kwijtschelding is gerealiseerd door het totale netto-uitgavenniveau aan kwijtschelding via de maatstaf bijstandsontvangers (de beste indicatoren voor de omvang van kwijtschelding) uit het nieuwe subijkpunt te halen. Inclusief de kwijtschelding kwam het volume van het ijkpunt nagenoeg overeen met het totale volume dat het voorheen ook betrof. Exclusief de kwijtschelding ontstaat er een volume-verschil van circa 5 euro per inwoner, waardoor de totale omvang van het nieuwe ijkpunt lager uitkomt dan van het oude.

2.3.2 Wijzigingen in verdeling

overzicht belangrijkste wijzigingen

Behalve wijzigingen in het totale volume is er ook sprake van wijzigingen in de verdeling op grond van het herijkingsonderzoek. In het onderstaande zijn de belangrijkste wijzigingen per nieuw (sub-)cluster inhoudelijk aangegeven. In het vervolg van deze rapportage worden de effecten van de wijzigingen in de verdeling ook cijfermatig gepresenteerd.

Eerst presenteren we de wijzigingen in de onderdelen die voorheen ook reeds bestonden (de drie subclusters Onderwijshuisvesting, Armoedebeleid/Bijzondere Bijstand en Wvg). Daarna volgt een overzicht van de overige wijzigingen in de nieuw geformeerde clusters: Educatie, Werk en Inkomen en Maatschappelijke Zorg.

belangrijkste wijzigingen in subclusters

In de onderstaande schema's wordt een overzicht gegeven van de belangrijkste wijzigingen in de verdeelformules voor de diverse subclusters.

Schema 2.1. Belangrijkste wijzigingen verdeelformule subcluster Onderwijshuisvesting

<i>reden wijziging</i>	<i>aanpassingen in betekenis indicatoren</i>
<i>repareren scheefheid</i>	groter gewicht leerlingen voortgezet en speciaal onderwijs kleiner gewicht jongeren vervallen klantenpotentiëlen vervallen omgevingsadressendichtheid (met negatief gewicht) vervallen leerlingen streekscholen
<i>beter honoreren verschillen in groepsgrootte</i>	groter gewicht lage inkomens (met drempel) groter gewicht minderheden
<i>beter honoreren extra uitgaven landelijke gemeenten</i>	introductie kernen naast oppervlakte land en binnenwater
<i>honoreren extra uitgaven in stedelijke gebieden</i>	introductie omgevingsadressendichtheid

Schema 2.2. Belangrijkste wijzigingen verdeelformule subcluster Armoedebeleid/bijzondere bijstand.

<i>reden wijziging</i>	<i>aanpassingen in betekenis indicatoren</i>
<i>repareren scheefheid</i>	groter gewicht bijstandsontvangers kleiner gewicht en andere vormgeving lage inkomens vervallen uitkeringsontvangers en minderheden

Schema 2.3. Belangrijkste wijzigingen verdeelformule subcluster Wvg.

<i>reden wijziging</i>	<i>aanpassing betekenis indicatoren</i>
<i>toenemende uitgaven verdere vergrijzing</i>	groter gewicht ouderen ten koste van andere indicatoren introductie ouderen 75-85 jaar
<i>relevantie inkomenspositie</i>	introductie lage inkomens met drempel
<i>relevantie woningsituatie</i>	introductie meergezins (huur)woningen

belangrijkste overige wijzigingen in nieuwe clusters

In de onderstaande schema's wordt een overzicht gegeven van de belangrijkste overige wijzigingen in de verdeelformules voor de nieuwe clusters.

Schema 2.4. Belangrijkste elementen herschikking/herijking Overige educatie

- groter gewicht jongeren dan in huidige verdeling
- aanvullende betekenis kernen naast oppervlakte land en binnenwater
- geen aanvullende betekenis uitkeringsontvangers en lokaal klantenpotentieel

Schema 2.5. Belangrijkste elementen herschikking/herijking Overig werk en inkomen.

- ontdooien 'bevroren' aantal bijstandsonvangers
- aangepaste vormgeving schaaufactoren
- aangepaste betekenis lage inkomens
- geen aanvullende betekenis inwoners en lokaal klantenpotentieel

Schema 2.6. Belangrijkste elementen herschikking/herijking Overige maatschappelijke zorg.

- kleiner gewicht klantenpotentiëlen en omgevingsadressendichtheid
- grotere rol bevolkingskenmerken c.q. aandachtsgroepen
- nieuwe indicator eenouderhuishoudens
- beperkte rol kernen naast oppervlakte land en binnenwater

3 Uitnemen en onderbrengen in 2002

3.1 Inleiding

De uitkomsten van de ijkpunten dienen nog een aantal bewerkingen te ondergaan voordat ze onderdeel uitmaken van het verdeelstelsel van het gemeentefonds.

In dit hoofdstuk worden de volgende bewerkingen besproken:

- het omzetten van indicatoren naar verdeelmaatstaven (paragraaf 3.2);
- het uitnemen van de oude ijkpunten en onderbrengen van de nieuwe ijkpunten voor het jaar 2002 (paragraaf 3.3);
- in aansluiting hierop wordt in paragraaf 3.4 een tussenstand van de herverdeeleffecten besproken die na het uitvoeren van deze bewerkingen in 2002 ontstaat.

3.2 Vertalen indicatoren naar maatstaven

nieuwe indicatoren in nieuwe ijkpunten

Voordat de ijkpunten in het verdeelstelsel van het gemeentefonds kunnen worden ondergebracht, dienen de ijkpuntindicatoren te worden omgezet naar verdeelmaatstaven. Voor de beoordeling of indicatoren geschikt zijn als verdeelmaatstaf, geldt een aantal spelregels (onder andere omtrent de beschikbaarheid, betrouwbaarheid, onafhankelijkheid van gemeentelijk beleid). De meeste geselecteerde indicatoren in de nieuwe ijkpunten hebben betrekking op bestaande verdeelmaatstaven, maar er is ook sprake van een aantal nieuwe indicatoren, die niet zonder meer aan alle spelregels hoeven te voldoen. De volgende indicatoren zijn nieuw (tussen haakjes staat het aandeel van elke indicator in de totale verdeling van Bijstand en Zorg):

1. ouderen tussen 75 en 85 jaar (0,5%);
2. lage inkomens met drempel (10,6%);
3. schaalvoordeelfactor bijstandontvangers (10,9%);
4. eenouderhuishoudens (1,4%);
5. meergezinswoningen van voor 1980 (0,4%);
6. sociale meergezinshuurwoningen van voor 1980 (0,3%).

De indicatoren 1 t/m 3 hebben betrekking op alternatieve toepassingen van bestaande maatstaven en zijn dan ook gebaseerd op basisgegevens die reeds in het huidige verdeelstelsel worden gebruikt. Wel dient afgewogen te worden of de rol van deze indicatoren in de verdeling voldoende belangrijk wordt geacht om ze als nieuwe verdeelmaatstaven te introduceren. Bij de maatstaf 'ouderen tussen 75 en 85 jaar' dient daarbij te worden bedacht dat het belang van deze indicatoren in de toekomst verder kan toenemen (vergrijzing, decentralisatie WMO).

De indicator éénouderhuishoudens was in 1992 bij de opstelling van de bestaande ijkpunten Bijstand en Zorg ook reeds als indicator geselecteerd. Toen was deze indicator niet geschikt als maatstaf, voornamelijk vanwege de onvoldoende mate van betrouwbaarheid van de basisgegevens waarop deze indicator toen was gebaseerd (enquêtes). Momenteel wordt de indicator eenoudergezinnen door het CBS grotendeels gebaseerd op gegevens uit het GBA. Voor circa 15% van de waarnemingen worden de gegevens bijgeschat op basis van de jaarlijks door het CBS uitgevoerde Enquête beroepsbevolking. Gezien de toegenomen betrouwbaarheid en de toegevoegde waarde van deze indicator in de verdeling wordt voorgesteld deze indicator als nieuwe maatstaf in het gemeentefonds te introduceren.

De indicatoren meergezinswoningen en sociale huurwoningen lijken minder geschikt als verdeelmaatstaf. Belangrijkste reden is de onvoldoende betrouwbaarheid van de gegevens. Mede gezien het beperkte bedrag dat via deze indicatoren in de ijkpunten wordt verdeeld, wordt voorgesteld deze indicatoren te vervangen.

vervanging meergezinswoningen en sociale meergezinshuurwoningen

De indicatoren meergezinswoningen en sociale meergezinshuurwoningen² maken deel uit van het subijkpunt Wvg. Bij meergezinswoningen betreft het veelal wat kleinere (oudere) woningen, waarbij de extra nadruk op de sociale meergezinshuurwoningen ook goedkopere woningen betreft. Deze indicatoren hebben in het ijkpunt vooral een betrekking op (extra) uitgaven van gemeenten in de sfeer van woonvoorzieningen in het kader van de Wvg.

In de zoektocht naar geschikte vervangende maatstaven blijkt dat de werking van deze indicatoren het beste is te realiseren met behulp van de maatstaf omgevingsadressendichtheid (OAD), die de bebouwingsdichtheid indiceert. Er is een duidelijke samenhang tussen de aanwezigheid van – relatief veel – (sociale) meergezins(huur)woningen en een hoge gemiddelde bebouwingsdichtheid van gemeenten.

Bij de verkenning naar het vervangen van de indicatoren zijn ook maatstaven in de sfeer van de sociale structuur van gemeenten (bijstandsontvangers, lage inkomens, minderheden, et cetera) en leeftijdsgroepen meegenomen. Deze maatstaven geven – al dan niet in combinatie met de werking van OAD – geen betere aansluiting bij de oorspronkelijke verdeling van de indicatoren meergezinswoningen en sociale meergezins-huurwoningen in het ijkpunt.

Alhoewel de werking van OAD het beste aansluit bij de oorspronkelijke verdeling, ontstaat bij vervanging van de indicatoren altijd enige ruis, aangezien geen enkele alternatieve maatstaf exact dezelfde verdeling over gemeenten oplevert als de indicatoren voor (sociale) meergezins(huur)woningen. In tabel 3.1 worden de effecten van de vervanging van deze indicatoren door de maatstaf OAD weergegeven.

Tabel 3.1. Effect vervanging ijkpuntindicatoren (sociale) meergezins(huur)woningen door OAD. Bedragen in euro's per inwoner.

<i>gemeentegroepen</i>	<i>effect vervanging indicatoren door OAD</i>
0-10.000 inwoners	0
10-20.000 inwoners	0
20-50.000 inwoners	0
50-100.000 inwoners	-1
100-250.000 inwoners	-0
meer dan 250.000 inwoners	-1
Totaal	-0
zwakke sociale structuur	-1
matig zwakke sociale structuur	-0
matig sterke sociale structuur	0
sterke sociale structuur	0
<i>als gevolg van afrondingen kunnen totalen afwijken van de som der delen</i>	

Tabel 3.1 laat zien dat de 'ruis' van de vervanging voor de onderscheiden groepen van gemeenten marginaal is. Op individueel gemeentelijk niveau treden er voor de meeste gemeenten relatief beperkte verschillen op (positief en negatief), namelijk van hooguit 1 euro per inwoner. Voor een beperktere groep (25 gemeenten)

2. In het ijkpunt wordt daarbij gebruik gemaakt van gegevens voor dergelijke woningen die zijn gebouwd voor 1980.

bedraagt het verschil circa 2 euro per inwoner. Voor 11 gemeenten is er sprake van een iets groter verschil (tussen de 3 en 5 euro per inwoner).

In Bijlage A is nadere informatie over deze ‘ruis’ per gemeente opgenomen.

alleen vervanging meergezins(huur-)woningen

Voor de werkzaamheden bij het omzetten van indicatoren naar maatstaven en vervolgens uitnemen en onderbrengen is aan de onderzoekers verzocht om alleen de indicatoren meergezins(huur-)woningen te vervangen door OAD. Voor het overige zijn alle indicatoren uit de ijkpunten in deze rapportage als (nieuwe) verdeelmaatstaf meegenomen.

3.3 Uitnemen en onderbrengen 2002

3.3.1 Werkwijze

inleiding

Nadat de ijkpunten zijn vertaald in termen van verdeelmaatstaven, kunnen ze worden ondergebracht in het verdeelstelsel. In dit verband worden achtereenvolgens de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- de bestaande ijkpunten voor Bijstand en Zorg worden uitgenomen uit het gemeentefonds;
- de nieuwe ijkpunten Educatie, Werk en Inkomen en Maatschappelijke Zorg worden in het gemeentefonds ondergebracht.

Belangrijke aandachtspunten bij het uitnemen en onderbrengen die in de volgende paragrafen worden beschreven zijn:

- paragraaf 3.3.2: de benodigde correcties in verband met de onderdelen Overige eigen middelen (OEM) en Algemene ondersteuning (AO) voordat de nieuwe ijkpunten in het verdeelstelsel kunnen worden ondergebracht;
- paragraaf 3.3.3: het totale volume van de nieuwe ijkpunten in relatie tot dat van de bestaande clusters Bijstand en Zorg.

Na de bespreking van deze elementen wordt in paragraaf 3.4 kort ingegaan op de eerste tussenstand van de herverdeelde effecten in 2002. Daarbij wordt ook aangegeven wat het effect op de vaste bedragen van de vier grote steden is.

3.3.2 Correcties Overige eigen middelen en Algemene ondersteuning

Bij de eerste tranche van de herziening van het gemeentefonds, waarbij de bestaande ijkpunten voor Bijstand en Zorg in het verdeelstelsel zijn ondergebracht, zijn de volgende aspecten in de gewichten van de maatstaven verwerkt:

- normatief is in het verleden door de voormalige Raad voor de gemeentefinanciën bepaald dat gemeenten gemiddeld circa 5% van hun netto-uitgaven dienen te dekken uit hun Overige eigen middelen (OEM).³ In verband hiermee zijn de oorspronkelijke gewichten uit de ijkpunten destijds verlaagd;
- naast de ijkpunten voor de diverse inhoudelijke taakgebieden is destijds ook een ijkpunt voor het cluster Algemene ondersteuning gemaakt. Naast enkele maatstaven bestaat dit ijkpunt voor een belangrijk deel uit een opslag op alle overige uitgavenijkpunten, waaronder Bijstand en Zorg. In verband hiermee zijn de oorspronkelijke gewichten van de ijkpunten destijds verhoogd.

Bij het uitnemen en onderbrengen dient rekening te worden met de hierboven beschreven correcties voor OEM en algemene ondersteuning. In verband hiermee zijn de relevante correcties (naar rato) in de nieuwe ijkpunten verwerkt.

3.3.3 Volumevraagstuk nieuwe clusters

De nieuwe ijkpunten Educatie, Werk en Inkomen en Maatschappelijke Zorg zijn afgestemd op het totaal van de feitelijke netto-uitgaven van gemeenten in 2002. Zoals in paragraaf 2.3.1 is aangegeven blijkt dat dit totale volume van de nieuwe ijkpunten enigszins hoger ligt dan het volume van de bestaande ijkpunten voor Bijstand en Zorg (circa 1 euro per inwoner, wanneer geen rekening wordt gehouden met de kwijtschelding).

Aangezien er geen extra voeding voor het gemeentefonds beschikbaar is, dient er voor dit volumeverschil op andere wijze dekking te worden gevonden. In overleg met de begeleidingscommissie is daarbij gekozen voor de volgende werkwijze. Het extra volume van de nieuwe clusters (exclusief kwijtschelding) wordt gehonoreerd in het verdeelstelsel. Dit extra volume voor deze nieuwe clusters wordt (via de uitkeringsfactor) ten laste gebracht van alle overige clusters in het gemeentefonds, exclusief de volgende clusters:

- Openbare orde en veiligheid en Bestuursorganen. De reden hiervoor is dat uit het meest recente POR⁴ signalen zijn gekomen dat voor deze clusters de omvang van de in het gemeentefonds verdeelde middelen duidelijk achterblijft bij de feitelijke netto-uitgaven van gemeenten. Het ligt dan ook niet voor de hand om het volume van deze clusters te laten dalen als gevolg van de herijking van Bijstand en Zorg;
- de nieuwe clusters Werk en Inkomen, Maatschappelijke Zorg en Educatie zelf. Dit volgt logischerwijze uit het uitgangspunt om het extra volume dat uit de herijking van deze clusters naar voren is gekomen te honoreren.

3.4 Eerste tussenstand herverdeeleeffecten 2002

herverdeeleeffecten 2002 hebben betrekking op tussenstand

Bij de presentatie van de herverdeeleeffecten in 2002 gaat het om een tussenstand. Immers de nieuwe verdeling zal pas met bij voorgenomen invoering in 2006 leiden tot een feitelijk andere algemene uitkering voor gemeenten. Deze uiteindelijke herverdeeleeffecten in 2006 kunnen/zullen afwijken van de hier gepresenteerde effecten voor 2002, waarbij zowel de ontwikkeling van de basiseenheden van de maatstaven als het verwerken van taakmutaties in de periode 2002-2006 een rol spelen (zie ook hoofdstuk 4).

3. Dit zijn met voor een belangrijk deel inkomsten uit 'bedrijfsmatige' activiteiten van gemeenten zoals grondexploitatie, geldleningen, beleggingen, nutsbedrijven, zeehavens, et cetera. Dit percentage had betrekking op de situatie (takenpakket) van 1992.

4. Periodiek onderhoudsrapport 2005.

In tabel 3.2 worden de herverdeeleeffecten voor 2002 gepresenteerd als gevolg van de herijking van Bijstand en Zorg, wanneer de hiervoor beschreven werkwijze wordt toegepast, dat wil zeggen:

- inclusief het omzetten van de indicatoren meergezins(huur)woningen in de verdeelmaatstaf OAD;
- er geen rekening wordt gehouden met kwijtschelding (weggehaald via de verdeelmaatstaf bijstandontvangers);
- het resterende volumeverschil van circa 1 euro per inwoner is weggehaald bij alle andere clusters met uitzondering van Openbare orde en veiligheid en Bestuursorganen.

In tabel 3.2 wordt voor een tweetal indelingen van gemeenten – naar inwonergroottesgroep en naar sociale structuur - achtereenvolgens per kolom in euro's per inwoner de volgende informatie gepresenteerd:

- in kolom 1: het herverdeeleeffect in de totale algemene uitkering in 2002 als gevolg van de herijking van Bijstand en Zorg;
- in kolom 2: het herverdeeleeffect voor het subcluster Onderwijshuisvesting (OHV);
- in kolom 3: het herverdeeleeffect voor het subcluster Armoedebeleid/Bijzondere Bijstand (BB);
- in kolom 4: het herverdeeleeffect voor het subcluster Wvg;
- in kolom 5: het herverdeeleeffect voor alle overige onderdelen van de clusters Bijstand en Zorg tezamen;
- in kolom 6: hierin wordt ter illustratie een indicatie van het effect van het ontdooien van de maatstaf bijstandsonvangers (ABW) gegeven. Dit effect maakt onderdeel uit van het effect in kolom 5. Dit effect is lastig exact te berekenen, omdat er een nieuw ijkpunt is ontwikkeld met aangepaste verdeelmaatstaven. De indicatie is verkregen door eenzelfde landelijke totaalbedrag⁵ dat met de 'bevroren' verdeelmaatstaven bijstandsonvangers wordt verdeeld, te verdelen met de dynamische maatstaf bijstandsonvangers.

Zoals hiervoor reeds is aangegeven (zie paragraaf 2.1) is er geen vergelijking mogelijk voor de overige onderdelen van de nieuwe ijkpunten met de oude situatie, omdat de samenstelling van de nieuwe clusters afwijkt van die in de oude situatie. Dit leidt ertoe dat behalve voor de drie subclusters die zowel in de oude als nieuwe situatie bestaan er alleen een vergelijking van het totale restant mogelijk is (kolom 5).

Tabel 3.2. Tussenstand herverdeeleeffecten 2002 uitnemen en onderbrengen ijkpunten Bijstand en Zorg voor diverse groepen gemeenten. Bedragen in euro's per inwoner.

<i>gemeentegroepen</i>	<i>(1) totaal effect herijking</i>	<i>(2) wv effect OHV</i>	<i>(3) wv effect BB</i>	<i>(4) wv effect Wvg</i>	<i>(5) wv effect overig</i>	<i>(6) indicatie ontdooien ABW</i>
0-10.000 inwoners	0	-19	-7	-5	32	-1
10-20.000 inwoners	0	-19	-7	-5	31	-0
20-50.000 inwoners	-1	-17	-7	-5	27	0
50-100.000 inwoners	4	-11	-5	-4	24	1
100-250.000 inwoners	-1	-9	-4	-5	17	-1
meer dan 250.000 inwoners	0	11	-1	-1	-10	6
Totaal	0	-11	-5	-4	21	1
zwakke sociale structuur	3	0	-2	-3	7	1
matig zwakke sociale structuur	1	-13	-6	-4	25	1
matig sterke sociale structuur	-3	-18	-7	-5	27	-0
sterke sociale structuur	-3	-20	-6	-5	28	-0
<i>als gevolg van afrondingen kunnen totalen afwijken van de som der delen</i>						

5. Exclusief de vier grote steden.

In tabel 3.2 is (in kolom 1) te zien dat met name middelgrote gemeenten en gemeenten met een zwakkere sociale structuur gemiddeld in 2002 een voordeel hebben op grond van de herijking van Bijstand en Zorg. Per saldo is er voor de meeste gemeentegroepen sprake van negatieve herverdeeleeffecten op de drie subclusters (kolommen 2, 3 en 4). Deze effecten worden echter grotendeels gecompenseerd door effecten in het overige deel van de oude clusters Zorg en Bijstand (kolom 5).

Het bovenstaande beeld betreft een tussenstand die nog dient te worden geactualiseerd. In hoofdstuk 4 worden de herverdeeleeffecten gepresenteerd nadat deze actualisering heeft plaatsgevonden.

4 Actualisering

4.1 Inleiding

Nadat de oude ijkpunten in het jaar 2002 zijn uitgenomen en de nieuwe ijkpunten in het verdeelstelsel zijn ondergebracht, dient er nog een actualisering plaats te vinden. De feitelijke invoeringsdatum van de nieuwe verdeling is immers voorzien in het jaar 2006. In de tussentijd hebben zich in het huidige verdeelstelsel (met de oude ijkpunten) diverse (taak-)mutaties voorgedaan, die ook moeten worden verwerkt in het aangepaste verdeelstelsel met de nieuwe ijkpunten.

In dit hoofdstuk wordt in dit verband ingegaan op de volgende aspecten:

- eerst wordt de werkwijze van de actualisering toegelicht (paragraaf 4.2);
- vervolgens worden de uitkomsten van de herverdeeldeffecten na actualisering gepresenteerd (paragraaf 4.3).

4.2 Werkwijze actualisering

algemeen

De actualisering houdt in dat alle wijzigingen vanaf 2002 tot het moment van invoering⁶ in het nieuwe stelsel moeten worden verwerkt. Daarbij zijn de volgende aspecten relevant:

- de aantallen basiseenheden van de nieuwe verdeelmaatstaven dienen telkens per jaar te worden verwerkt;
- de gewichten van de verdeelmaatstaven uit de nieuwe ijkpunten dienen jaarlijks te worden toegepast;
- de wijzigingen uit de diverse tussenliggende gemeentefondscirculaires dienen voor elk van de tussenliggende jaren te worden verwerkt. Met name de diverse taakmutaties vereisen daarbij speciale aandacht.

verwerken tussentijdse taakmutaties

In de diverse gemeentefondscirculaires is er voor de periode vanaf 2002 regelmatig sprake van taakmutaties. Voor de taakgebieden Bijstand en Zorg betreft het ruim 50 wijzigingen.

Bij het verwerken van deze taakmutaties is zoveel mogelijk aangesloten bij de werkwijze uit de circulaires. Dit is als volgt gedaan:

- voorzover taakmutaties betrekking hebben op specifieke onderdelen binnen de bredere taakgebieden waarvoor nieuwe ijkpunten zijn ontwikkeld en er in de circulaires sprake is van een gerichte verwerking via één of enkele plausibele verdeelmaatstaven, is deze werkwijze zoveel mogelijk overgenomen;
- voor het overige zijn de wijzigingen per taakgebied naar rato van de nieuwe (sub-)ijkpunten verwerkt. Ook in de oude situatie werden veel mutaties van algemene aard op deze wijze verwerkt. Door deze werkwijze zijn ook op plausibele wijze mutaties verwerkt die anders tot problemen zouden hebben geleid (verdwijnen van bestaande maatstaven en introductie van nieuwe, onvoldoende gewicht in maatstaven uit de nieuwe ijkpunten om de in circulaires genoemde mutaties op plausibele wijze te kunnen verwerken, en dergelijke).

6. Het gaat hierbij om de meest recente stand van de algemene uitkering die op dit moment beschikbaar is. Dit betreft de basisgegevens per gemeente voor het jaar 2005 in combinatie met de gewichten van de maatstaven voor 2005 op basis van de septembercirculaire 2004.

speciale aandacht voor onderdeel onderwijshuisvesting

Zoals in paragraaf 2.3.1 reeds is aangegeven wordt er bij de actualisering voor het cluster onderwijshuisvesting naar het beoogde invoeringsjaar 2006 rekening gehouden met een tweetal elementen. Allereerst wordt er rekening gehouden met een ingroeiregeling voor de verborgen kapitaallasten inzake VO-scholen. Als meest voor de hand liggende vormgeving is daarbij gekozen om jaarlijks ten laste van het accres een bedrag aan het subcluster Onderwijshuisvesting toe te voegen en dit bedrag te verdelen met behulp van het de maatstaf 'aantal leerlingen voortgezet onderwijs'.

Ervan uitgaande dat bij de decentralisatie in 1997 de gemiddelde leeftijd van de betreffende scholen die voorheen door het Rijk ineens (lump-sum) werden gefinancierd circa 20 jaar was en er rekening wordt gehouden met een afschrijvingstermijn van 40 jaar, zou 2016 een logisch tijdstip zijn om de ingroeiregeling af te ronden (in 20 stappen).

Door de ingroeiregeling vanaf 1997 te laten meelopen, zou in het beoogde invoeringsjaar voor de nieuwe ijkpunten (2006) de helft van het totale bedrag van de ingroeiregeling zijn verwerkt (de eerste 10 stappen), terwijl het restant (de andere helft) in 10 gelijke stappen tussen 2007 en 2016 zou kunnen worden gerealiseerd. Het totale bedrag van 155 miljoen euro uit 2002 zou in 2006 nominaal uitkomen op ongeveer 170 miljoen euro (circa 10% hoger dan het bedrag van 155 miljoen op prijspeil 2002), hetgeen zou betekenen dat er in 2006 een bedrag van circa 85 miljoen euro beschikbaar zou komen voor deze problematiek.

Daarnaast wordt het bedrag van 58,6 miljoen euro voor onderwijskundige vernieuwingen dat in 2002 pas zeer laat aan gemeenten kenbaar is gemaakt alsnog toegevoegd aan het ijkpunt.⁷

Deze extra bedragen voor het subcluster Onderwijshuisvesting worden – naar analogie van de werkwijze die in 2002 bij het uitnemen en onderbrengen van de nieuwe ijkpunten is gevolgd – ten laste gebracht van de alle overige clusters, met uitzondering van de eerder genoemde taakgebieden Openbare orde en veiligheid, Bestuursorganen en de taakgebieden waarvoor de nieuwe ijkpunten zijn ontwikkeld (zie paragraaf 3.3.3).

4.3 Tussenstand herverdeeleffecten 2005

Na het verwerken van alle tussentijdse mutaties wordt in deze paragraaf het meest recente inzicht gepresenteerd met betrekking tot de herverdeeleffecten voor de situatie in 2005.⁸ Dit blijft overigens een tussenstand, omdat er ook naar het jaar 2006 toe nog verdere wijzigingen kunnen optreden (wijzigingen in aantallen basiseenheden, nieuwe taakmutaties, nog steeds doorlopen van bevroren bijstandsontvangers in het oude stelsel e.d.).

In tabel 4.1 wordt voor een tweetal indelingen van gemeenten – naar inwonergroottegroep en naar sociale structuur – achtereenvolgens per kolom in euro's per inwoner de volgende informatie gepresenteerd:

- in kolom 1: het herverdeeleffect in de totale algemene uitkering na actualisering van de herijking van Bijstand en Zorg;
- in kolom 2: het herverdeeleffect voor het subcluster Onderwijshuisvesting (OHV, inclusief ingroeiregeling e.a.);
- in kolom 3: het herverdeeleffect voor het subcluster Armoedebeleid/Bijzondere Bijstand (BB);
- in kolom 4: het herverdeeleffect voor het subcluster Wvg;
- in kolom 5: het herverdeeleffect voor alle overige onderdelen van de clusters Bijstand en Zorg tezamen;
- in kolom 6: hierin wordt ter illustratie een indicatie gegeven van het effect van het ontdooien van de maatstaf bijstandsontvangers (ABW). Dit effect maakt onderdeel uit van het effect in kolom 5. Dit effect is lastig exact te berekenen omdat er een nieuw ijkpunt is ontwikkeld met aangepaste verdeelmaatstaven.

7. In 2006 zal dit een bedrag zijn van nominaal ruim 64 miljoen euro.

8. Inclusief de ingroeiregeling e.a. onderwijshuisvesting t/m 2006.

De indicatie is verkregen door eenzelfde landelijke totaalbedrag⁹ dat met de ‘bevroren’ verdeelmaatstaven bijstandsontvangers wordt verdeeld, te verdelen met de dynamische maatstaf bijstandsontvangers;

- in kolom 7: hierin wordt het effect geïndiceerd van het restant van de voorgestelde ingroei­regeling inzake VO-scholen tussen 2007 en 2016. Dit betreft het per saldo effect van enerzijds het op prijs­speil 2006 toevoegen van 85 miljoen euro in verband met verborgen kapitaallasten VO-scholen (circa 5 euro per inwoner) en anderzijds het verlagen van de uitkeringsfactor van het gemeentefonds ter financiering van deze ingroei­regeling.

Hierbij wordt benadrukt dat het effect in kolom 1 exclusief dit effect uit kolom 7 is.

Zoals hiervoor reeds is aangegeven (zie paragraaf 2.1) is er geen vergelijking mogelijk voor de overige onderdelen van de nieuwe ijkpunten met de oude situatie, omdat de samenstelling van de nieuwe clusters afwijkt van die in de oude situatie. Dit leidt ertoe dat er, behalve voor het totaal en de drie subclusters die zowel in de oude als nieuwe situatie bestaan, alleen een vergelijking tussen de nieuwe en oude verdeling van het totale restant mogelijk is (kolom 5).

Tabel 4.1. Tussenstand herverdee­ffecten herijking Bijstand en Zorg na actualisering (situatie 2005) voor diverse groepen gemeenten. Bedragen in euro's per inwoner.

<i>gemeentegroepen</i>	<i>(1) totaal effect herijking na actualisering t/m 2005</i>	<i>(2) wv effect OHV</i>	<i>(3) wv effect BB</i>	<i>(4) wv effect Wvg</i>	<i>(5) wv effect overig</i>	<i>(6) indicatie ontdooien ABW</i>	<i>(7) restant ingroei VO-scholen 2007-2016</i>
0-10.000 inwoners	-4	-17	-6	-6	25	-2	-3
10-20.000 inwoners	-1	-14	-6	-6	24	-1	-1
20-50.000 inwoners	-1	-8	-6	-5	19	0	1
50-100.000 inwoners	6	1	-7	-5	16	2	2
100-250.000 inwoners	-3	4	-7	-5	6	-1	1
meer dan 250.000 inwoners	0	27	-10	-1	-15	-3	-5
Totaal	0	-1	-7	-5	13	-0	0
zwakke sociale structuur	-0	21	-9	-3	-9	-4	-3
matig zwakke sociale structuur	4	3	-8	-5	13	1	2
matig sterke sociale structuur	2	-5	-7	-5	19	1	2
sterke sociale structuur	-4	-13	-6	-5	20	-0	-0
<i>als gevolg van afrondingen kunnen totalen afwijken van de som der delen</i>							

In tabel 4.1 is te zien dat het beeld van de herverdeling na actualisering enigszins afwijkt van het beeld in 2002 (zie tabel 3.2). Belangrijke redenen voor deze afwijkingen in de herverdee­effecten ten opzichte van de situatie in 2002 zijn:

- tussentijdse wijzigingen in de aantallen basiseenheden (tegen nieuwe gewichten);
- verdere scheefgroei als gevolg van het hanteren van de maatstaf ‘bevroren’ bijstandsontvangers in het bestaande verdeelstelsel (in het nieuwe ijkpunt is deze maatstaf ‘ontdood’);
- de nieuwe clusterformules zijn mede van invloed op de effecten van taakmutaties (die in veel gevallen naar rato van de nieuwe ijkpuntformules van de betreffende clusters hebben plaatsgevonden. Als voorbeeld kan het taakgebied Armoedebeleid/bijzondere bijstand worden genoemd, waar in 2004 en 2005

9. Exclusief de vier grote steden.

forse uitnames zijn gedaan. Vanwege het zwaardere gewicht van de maatstaf bijstandsontvangers in de nieuwe ijkpuntformule gaat dit – meer dan in de oude formule – voornamelijk ten koste van gemeenten met een relatief zwakke sociale structuur;

- de ingroeiregeling inzake VO-scholen is met name van belang voor grotere gemeenten met relatief meer leerlingen in het voortgezet onderwijs.

ontwikkelingen na invoering herijking

Ook na de invoering van de herijking in 2006 zullen er nog effecten optreden. Met name kan in dit verband worden gewezen op het vervolg van het ingroeitraject voor VO-scholen dat nog tot 2016 door zal lopen (kolom 7 in tabel 4.1).

effecten nieuwe ijkpunten voor G4

Zoals hiervoor is aangegeven (in paragraaf 2.2), is als uitgangspunt voor de vier grote steden gehanteerd dat de ijkpunten zoals deze voor de overige gemeenten zijn ontwikkeld worden ingevuld en het eventuele herverdeeeffect wordt gecompenseerd door het vaste bedrag per gemeente individueel aan te passen.

In tabel 4.2 wordt in kolom 2 de aanpassing van het vaste bedrag van de G4 gepresenteerd die nodig is om na actualisering ('situatie 2005') per saldo geen herverdeeeffecten voor de vier grote gemeenten individueel te laten ontstaan. Ter illustratie is ook het huidige vaste bedrag van de G4 opgenomen in 2005 (kolom 1).

Tabel 4.2. Tussenstand benodigde aanpassing vast bedrag G4 in 2005 zodat herijking Bijstand en Zorg geen herverdeeeffecten oplevert voor elk van de vier grote gemeenten. Bedragen in euro's per inwoner.

<i>gemeente</i>	<i>(1) huidig vast bedrag G4</i>	<i>(2) benodigde aanpassing vast bedrag</i>
<i>Utrecht</i>	199	25
<i>Den Haag</i>	239	-10
<i>Rotterdam</i>	258	-13
<i>Amsterdam</i>	314	11
<i>Totaal G4</i>	266	1

In tabel 4.2 is te zien dat de vaste bedragen van Den Haag en Rotterdam kunnen worden verlaagd, aangezien de nieuwe ijkpunten voor deze gemeenten tot een hogere uitkering leiden dan de bestaande ijkpunten voor Bijstand en Zorg. Dit betekent dat met de nieuwe ijkpunten voor deze gemeenten een deel van het vaste bedrag wordt 'verklaard'.

Voor de gemeenten Utrecht en Amsterdam leveren de nieuwe ijkpunten minder op dan de bestaande ijkpunten voor Bijstand en Zorg. Om voor deze gemeenten te voorkomen dat er herverdeeeffecten optreden als gevolg van de herijking van Bijstand en Zorg, zal het vaste bedrag moeten worden verhoogd.

Overigens is dit ook voor de vier grote steden een tussenstand, omdat ook hier nog een aantal ontwikkelingen tot en met 2006 moeten worden verwerkt.

Bijlagen

A Effecten vervanging indicatoren

In de onderstaande tabel staan de effecten van de vervanging van de indicatoren (sociale) meergezins(huur)woningen door de maatstaf OAD.

Tabel A.1. Effecten vervanging indicatoren (sociale) meergezins(huur)woningen 15 gemeenten met grootste voordeel en 15 gemeenten met grootste nadeel. Bedragen in euro's per inwoner.

<i>gemeente</i>	<i>effect vervanging indicatoren</i>
<i>15 gemeenten met grootste voordeel</i>	
<i>Huizen</i>	2
<i>Almere</i>	2
<i>Heerhugowaard</i>	2
<i>Edam-Volendam</i>	2
<i>Warnsveld</i>	2
<i>Schipluiden</i>	2
<i>Etten-Leur</i>	2
<i>Lelystad</i>	2
<i>Houten</i>	2
<i>Leusden</i>	2
<i>Oud-Beijerland</i>	1
<i>Vught</i>	1
<i>Duiven</i>	1
<i>Ermelo</i>	1
<i>Borne</i>	1
<i>15 gemeenten met grootste nadeel</i>	
<i>Vlaardingen</i>	-5
<i>Maassluis</i>	-5
<i>Rijswijk</i>	-5
<i>Gorinchem</i>	-3
<i>Vaals</i>	-3
<i>Rozenburg</i>	-3
<i>Ridderkerk</i>	-3
<i>Weesp</i>	-3
<i>Schiedam</i>	-3
<i>Zandvoort</i>	-3
<i>Capelle aan den IJssel</i>	-3
<i>Appingedam</i>	-2
<i>Sliedrecht</i>	-2
<i>Ouder-Amstel</i>	-2
<i>Zwijndrecht</i>	-2

B Tussenstand herverdeeeffecten 2005

In onderstaande tabellen wordt de tussenstand van de herverdeeeffecten in 2005¹⁰ getoond.

Eerst herhalen we tabel 4.1 uit de hoofdtekst waarin de effecten voor een tweetal indelingen van gemeenten naar groepen is aangegeven (inwoner-groottesgroepen en sociale structuurgroepen).

Daarna volgt een drietal overzichten met de verschillende effecten voor individuele gemeenten:

- eerst de effecten voor de GSB-gemeenten (tabel B2);
- daarna de effecten voor de 15 gemeenten met het grootste voordelige en de 15 gemeenten met het grootste nadelige herverdeeeffect van de herijking in 2005 (tabel B3);
- tot slot een overzicht van de herverdeeeffecten van de herijking van Bijstand en Zorg in 2005 voor alle Nederlandse gemeenten (tabel B4).

In de verschillende tabellen wordt achtereenvolgens per kolom in euro's per inwoner de volgende informatie gepresenteerd:

- in kolom 1: het herverdeeeffect in de totale algemene uitkering na actualisering van de herijking van Bijstand en Zorg;
- in kolom 2: het herverdeeeffect voor het subcluster Onderwijshuisvesting (OHV, inclusief ingroeiregeling e.a.);
- in kolom 3: het herverdeeeffect voor het subcluster Armoedebeleid/Bijzondere Bijstand (BB);
- in kolom 4: het herverdeeeffect voor het subcluster Wvg;
- in kolom 5: het herverdeeeffect voor alle overige onderdelen van de clusters Bijstand en Zorg tezamen;
- in kolom 6: hierin wordt ter illustratie een indicatie gegeven van het effect van het ontdooien van de maatstaf bijstandsontvangers (ABW). Dit effect maakt onderdeel uit van het effect in kolom 5. Dit effect is lastig exact te berekenen omdat er een nieuw ijkpunt is ontwikkeld met aangepaste verdeelmaatstaven. De indicatie is verkregen door eenzelfde landelijke totaalbedrag¹¹ dat met de 'bevroren' verdeelmaatstaven bijstandsontvangers wordt verdeeld, te verdelen met de dynamische maatstaf bijstandsontvangers;
- in kolom 7: hierin wordt het effect geïndiceerd van het restant van de voorgestelde ingroeiregeling inzake VO-scholen tussen 2007 en 2016. Dit betreft het per saldo effect van enerzijds het op prijspeil 2006 toevoegen van 85 miljoen euro in verband met verborgen kapitaallasten VO-scholen (circa 5 euro per inwoner) en anderzijds het verlagen van de uitkeringsfactor van het gemeentefonds ter financiering van deze ingroeiregeling.

Hierbij wordt benadrukt dat het effect in kolom 1 exclusief dit effect uit kolom 7 is.

10. Inclusief ingroeiregeling VO scholen e.a. tot en met 2006.

11. Exclusief de vier grote steden.

Tabel B.1. Tussenstand herverdeeldeffecten herijking Bijstand en Zorg na actualisering (situatie 2005) voor diverse groepen gemeenten. Bedragen in euro's per inwoner.

<i>gemeentegroepen</i>	<i>(1)</i> <i>totaal effect</i> <i>herijking na</i> <i>actualisering</i> <i>t/m2005</i>	<i>(2)</i> <i>wv</i> <i>effect</i> <i>OHV</i>	<i>(3)</i> <i>wv</i> <i>effect</i> <i>BB</i>	<i>(4)</i> <i>wv</i> <i>effect</i> <i>Wvg</i>	<i>(5)</i> <i>wv</i> <i>effect</i> <i>overig</i>	<i>(6)</i> <i>indicatie</i> <i>ontdooien</i> <i>ABW</i>	<i>(7)</i> <i>restant</i> <i>ingroei</i> <i>VO-scholen</i> <i>2007-2016</i>
<i>0-10.000 inwoners</i>	-4	-17	-6	-6	25	-2	-3
<i>10-20.000 inwoners</i>	-1	-14	-6	-6	24	-1	-1
<i>20-50.000 inwoners</i>	-1	-8	-6	-5	19	0	1
<i>50-100.000 inwoners</i>	6	1	-7	-5	16	2	2
<i>100-250.000 inwoners</i>	-3	4	-7	-5	6	-1	1
<i>meer dan 250.000 inwoners</i>	0	27	-10	-1	-15	-3	-5
<i>Totaal</i>	0	-1	-7	-5	13	-0	0
<i>zwakke sociale structuur</i>	-0	21	-9	-3	-9	-4	-3
<i>matig zwakke sociale structuur</i>	4	3	-8	-5	13	1	2
<i>matig sterke sociale structuur</i>	2	-5	-7	-5	19	1	2
<i>sterke sociale structuur</i>	-4	-13	-6	-5	20	-0	-0
<i>als gevolg van afrondingen kunnen totalen afwijken van de som der delen</i>							

Tabel B.2. Tussenstand herverdeeleffecten herijking Bijstand en Zorg na actualisering (situatie 2005) voor GSB-gemeenten. Bedragen in euro's per inwoner.

<i>GSB-gemeenten</i>	<i>(1) totaal effect herijking na actualisering t/m 2005</i>	<i>(2) wv effect OHV</i>	<i>(3) wv effect BB</i>	<i>(4) wv effect Wvg</i>	<i>(5) wv effect overig</i>	<i>(6) indicatie ontdooien ABW</i>	<i>(7) restant ingroei VO-scholen 2007-2016</i>
<i>Lelystad</i>	0	1	-9	-9	17	-3	0
<i>Almelo</i>	0	4	-8	-6	10	-9	3
<i>Schiedam</i>	23	15	-10	-1	19	0	-2
<i>Hengelo O</i>	-6	1	-8	-4	6	-7	2
<i>Helmond</i>	-1	-0	-7	-7	13	1	1
<i>Deventer</i>	-13	-1	-8	-5	1	-6	-0
<i>Leeuwarden</i>	7	3	-4	-5	13	-1	1
<i>Venlo</i>	1	2	-8	-5	11	1	1
<i>Alkmaar</i>	-0	4	-8	-6	9	-4	3
<i>Heerlen</i>	27	5	-6	-5	34	13	3
<i>Emmen</i>	7	-7	-6	-6	26	5	1
<i>Zwolle</i>	-1	-1	-7	-6	13	5	3
<i>Leiden</i>	4	13	-7	-4	2	-2	4
<i>Dordrecht</i>	10	5	-7	-4	16	4	-1
<i>Maastricht</i>	-5	1	-6	-4	3	-6	0
<i>Amersfoort</i>	5	6	-8	-5	13	8	4
<i>'s-Hertogenbosch</i>	-8	1	-7	-6	4	-0	1
<i>Zaanstad</i>	1	3	-10	-5	12	6	1
<i>Arnhem</i>	3	8	-7	-7	9	0	0
<i>Haarlem</i>	-2	11	-9	-3	-1	-5	1
<i>Enschede</i>	-2	4	-8	-6	8	-4	-1
<i>Nijmegen</i>	-18	9	-6	-6	-16	-23	2
<i>Breda</i>	-3	1	-6	-4	6	-0	1
<i>Groningen</i>	-13	9	-4	-6	-13	-15	-0
<i>Tilburg</i>	-18	6	-9	-5	-10	-12	0
<i>Eindhoven</i>	-14	7	-8	-4	-8	-4	1
<i>Utrecht</i>	-0	14	-10	-5	2	-14	-4
<i>'s-Gravenhage</i>	-0	25	-11	-1	-13	4	-5
<i>Rotterdam</i>	0	26	-9	-2	-16	10	-4
<i>Amsterdam</i>	-0	33	-11	-0	-22	-15	-6
<i>Totaal GSB</i>	-1	13	-8	-4	-3	-3	-1

Tabel B.3. Tussenstand herverdeeeffecten herijking Bijstand en Zorg na actualisering (situatie 2005) voor 15 gemeenten met grootste voordeel en 15 gemeenten met grootste nadeel op totaal. Bedragen in euro's per inwoner.

<i>gemeenten</i>	<i>(1) totaal effect herijking na actualisering t/m 2005</i>	<i>(2) wv effect OHV</i>	<i>(3) wv effect BB</i>	<i>(4) wv effect Wvg</i>	<i>(5) wv effect overig</i>	<i>(6) indicatie ontdooien ABW</i>	<i>(7) restant ingroei VO-scholen 2007-2016</i>
15 gemeenten met grootste voordeel							
<i>Rijswijk</i>	48	13	-7	4	38	16	2
<i>Vlaardingen</i>	36	11	-8	-1	33	15	1
<i>Schoonhoven</i>	31	5	-6	-6	38	13	10
<i>Leidschendam-Voorburg</i>	30	6	-6	1	29	16	2
<i>Heerlen</i>	27	5	-6	-5	34	13	3
<i>Rozendaal</i>	26	2	-3	5	23	0	9
<i>Vaals</i>	26	-10	-6	-6	48	9	-5
<i>Reiderland</i>	25	-14	-8	-7	55	0	-7
<i>Capelle aan den IJssel</i>	23	6	-7	-4	29	8	2
<i>Gulpen-Wittem</i>	23	3	-7	-6	33	2	7
<i>Schiedam</i>	23	15	-10	-1	19	0	-2
<i>Haalen</i>	23	0	-6	-4	32	3	12
<i>Wassenaar</i>	22	2	-5	0	25	3	8
<i>Eemmond</i>	22	-10	-7	-7	45	1	0
<i>Beverwijk</i>	21	4	-8	-2	28	6	1
15 gemeenten met grootste nadeel							
<i>Ameland</i>	-34	-16	-8	-17	8	-1	-5
<i>Schiermonnikoog</i>	-29	-18	-10	-17	15	1	-10
<i>Terschelling</i>	-28	-14	-7	-12	5	-11	-5
<i>Urk</i>	-24	-35	-4	-7	22	-4	-4
<i>Wageningen</i>	-23	-3	-5	-6	-9	-20	1
<i>Staphorst</i>	-23	-32	-4	-6	18	-1	-4
<i>Heel</i>	-22	-13	-8	-8	7	-6	-4
<i>Drechterland</i>	-22	-22	-6	-8	14	-7	-4
<i>Wierden</i>	-21	-23	-5	-5	13	-3	-4
<i>Anna Paulowna</i>	-20	-22	-6	-8	15	-9	-4
<i>Leeuwarderadeel</i>	-20	-24	-6	-8	17	-6	-4
<i>Meijel</i>	-20	-22	-5	-6	14	-1	-4
<i>Nederweert</i>	-19	-22	-5	-5	15	-5	-4
<i>Nijmegen</i>	-18	9	-6	-6	-16	-23	2
<i>Tilburg</i>	-18	6	-9	-5	-10	-12	0

Tabel B.4. Tussenstand herverdeeeffecten herijking Bijstand en Zorg na actualisering (situatie 2005) voor alle Nederlandse gemeenten. Bedragen in euro's per inwoner.

<i>gemeenten</i>	<i>(1) totaal effect herijking</i>	<i>(2) wv effect OHV</i>	<i>(3) wv effect BB</i>	<i>(4) wv effect Wvg</i>	<i>(5) wv effect overig</i>	<i>(6) indicatie ontdooien ABW</i>	<i>(7) restant ingroei VO- scholen 2007-2016</i>
<i>'s-Gravendeel</i>	0	-15	-4	-5	24	4	-4
<i>'s-Gravenhage</i>	-0	25	-11	-1	-13	4	-5
<i>'s-Hertogenbosch</i>	-8	1	-7	-6	4	-0	1
<i>Aa en Hunze</i>	5	-16	-6	-5	32	3	-4
<i>Aalburg</i>	-3	-18	-4	-5	25	-2	1
<i>Aalsmeer</i>	-11	-16	-6	-5	16	1	-3
<i>Aalten</i>	-3	-9	-7	-4	18	-0	2
<i>Abcoude</i>	-2	-18	-5	-4	25	0	-3
<i>Achtkarspelen</i>	6	-11	-6	-7	29	-6	1
<i>Alblasserdam</i>	7	-11	-6	-1	25	1	-3
<i>Albrandswaard</i>	3	-12	-5	-6	26	9	-3
<i>Alkemade</i>	-6	-16	-5	-5	20	-1	-1
<i>Alkmaar</i>	-0	4	-8	-6	9	-4	3
<i>Almelo</i>	0	4	-8	-6	10	-9	3
<i>Almere</i>	19	9	-8	-8	26	16	1
<i>Alphen-Chaam</i>	-9	-22	-4	-5	23	-1	-4
<i>Alphen aan den Rijn</i>	2	-0	-7	-6	14	6	3
<i>Ambt Montfort</i>	-1	-18	-6	-6	29	6	-4
<i>Ameland</i>	-34	-16	-8	-17	8	-1	-5
<i>Amerongen</i>	10	-16	-6	-4	35	4	-4
<i>Amersfoort</i>	5	6	-8	-5	13	8	4
<i>Amstelveen</i>	1	0	-7	-1	9	1	2
<i>Amsterdam</i>	-0	33	-11	-0	-22	-15	-6
<i>Andijk</i>	-15	-22	-6	-9	21	-4	-4
<i>Anna Paulowna</i>	-20	-22	-6	-8	15	-9	-4
<i>Apeldoorn</i>	-4	-1	-7	-4	8	1	2
<i>Appingedam</i>	21	1	-7	-4	31	-1	1
<i>Arcen en Velden</i>	-16	-21	-5	-6	17	-4	-4
<i>Arnhem</i>	3	8	-7	-7	9	0	0
<i>Assen</i>	7	-3	-6	-6	22	6	2
<i>Asten</i>	-5	-13	-6	-6	20	1	2
<i>Baarle-Nassau</i>	10	-10	-6	-6	32	5	-0
<i>Baarn</i>	10	-4	-8	-4	26	4	1
<i>Barendrecht</i>	3	2	-5	-5	10	1	1
<i>Barneveld</i>	2	-11	-4	-5	22	5	4

<i>gemeenten</i>	<i>(1) totaal effect herijking</i>	<i>(2) wv effect OHV</i>	<i>(3) wv effect BB</i>	<i>(4) wv effect Wvg</i>	<i>(5) wv effect overig</i>	<i>(6) indicatie ontdooien ABW</i>	<i>(7) restant ingroei VO- scholen 2007-2016</i>
<i>Bedum</i>	-6	-21	-6	-7	27	-2	-4
<i>Beek</i>	-4	-15	-7	-5	23	2	-3
<i>Beemster</i>	-5	-19	-6	-5	25	-0	-4
<i>Beesel</i>	-7	-14	-6	-6	19	2	-1
<i>Bellingwedde</i>	13	-11	-8	-6	38	-7	-4
<i>Bennebroek</i>	2	-13	-7	2	20	2	-3
<i>Bergambacht</i>	-11	-20	-5	-5	19	-2	-4
<i>Bergeijk</i>	-9	-21	-5	-7	24	3	-4
<i>Bergen op Zoom</i>	-0	5	-8	-4	8	-2	3
<i>Bergen (L)</i>	2	-17	-6	-6	32	2	-2
<i>Bergen (NH)</i>	-4	-9	-6	-5	16	-5	1
<i>Bergschenhoek</i>	7	-8	-4	-5	24	7	-3
<i>Berkel en Rodenrijs</i>	-6	-18	-4	-5	22	2	-4
<i>Berkelland</i>	-3	-11	-6	-5	19	3	-1
<i>Bernheze</i>	-7	-17	-6	-6	22	-0	-0
<i>Bernisse</i>	-6	-19	-4	-7	24	-1	-4
<i>Best</i>	-4	-7	-5	-6	15	-2	2
<i>Beuningen</i>	-9	-20	-5	-7	23	-1	-4
<i>Beverwijk</i>	21	4	-8	-2	28	6	1
<i>Binnenmaas</i>	-8	-17	-5	-4	17	-2	-3
<i>Bladel</i>	3	-5	-6	-8	22	2	8
<i>Blaricum</i>	-8	-16	-5	-3	16	-2	-2
<i>Bleiswijk</i>	18	1	-5	-6	28	3	8
<i>Bloemendaal</i>	20	-4	-4	1	28	3	6
<i>Boarnsterhim</i>	-1	-17	-5	-7	29	-3	-3
<i>Bodegraven</i>	-10	-18	-6	-5	18	1	-3
<i>Boekel</i>	-14	-22	-6	-7	22	-2	-4
<i>Bolsward</i>	13	0	-7	-6	25	-6	5
<i>Borger-Odoorn</i>	5	-17	-6	-6	35	1	-4
<i>Borne</i>	-9	-14	-6	-5	16	-3	-1
<i>Borsele</i>	-11	-21	-6	-6	22	-5	-4
<i>Boskoop</i>	-7	-13	-6	-6	18	-1	-2
<i>Boxmeer</i>	2	-11	-6	-5	24	5	1
<i>Boxtel</i>	2	-5	-7	-6	20	3	3
<i>Breda</i>	-3	1	-6	-4	6	-0	1
<i>Breukelen</i>	3	-3	-6	-5	17	-5	6

<i>gemeenten</i>	<i>(1) totaal effect herijking</i>	<i>(2) wv effect OHV</i>	<i>(3) wv effect BB</i>	<i>(4) wv effect Wvg</i>	<i>(5) wv effect overig</i>	<i>(6) indicatie ontdooien ABW</i>	<i>(7) restant ingroei VO- scholen 2007-2016</i>
<i>Brielle</i>	10	-5	-5	-6	25	3	5
<i>Bronckhorst</i>	-11	-18	-6	-4	17	-2	-3
<i>Brummen</i>	-11	-16	-7	-5	16	-3	-4
<i>Brunssum</i>	5	-6	-8	-4	23	-5	-2
<i>Bunnik</i>	-15	-19	-5	-3	12	-6	-3
<i>Bunschoten</i>	-11	-20	-5	-7	21	2	-1
<i>Buren</i>	-8	-19	-5	-6	23	-1	-4
<i>Bussum</i>	15	6	-7	1	15	-1	7
<i>Capelle aan den IJssel</i>	23	6	-7	-4	29	8	2
<i>Castricum</i>	6	-4	-6	-3	18	1	6
<i>Coevorden</i>	7	-11	-6	-5	29	3	-1
<i>Cranendonck</i>	-13	-17	-5	-8	17	-2	-2
<i>Cromstrijen</i>	-3	-18	-5	-6	26	3	-4
<i>Cuijk</i>	-2	-5	-8	-7	19	-2	2
<i>Culemborg</i>	10	3	-7	-6	20	2	7
<i>Dalfsen</i>	-17	-23	-5	-5	15	-3	-3
<i>Dantumadeel</i>	-1	-17	-5	-6	26	-9	-3
<i>De Bilt</i>	3	-7	-6	-1	17	-0	1
<i>De Marne</i>	15	-15	-6	-8	44	-4	-4
<i>De Ronde Venen</i>	2	-9	-6	-6	23	3	1
<i>De Wolden</i>	-5	-21	-6	-5	27	1	-4
<i>Delft</i>	20	12	-7	-3	18	7	1
<i>Delfzijl</i>	8	-7	-6	-5	25	-7	-1
<i>Den Helder</i>	6	-2	-6	-7	22	-0	-0
<i>Deurne</i>	-1	-7	-6	-6	18	1	5
<i>Deventer</i>	-13	-1	-8	-5	1	-6	-0
<i>Diemen</i>	-6	1	-10	-6	9	-9	-4
<i>Dinkelland</i>	-17	-21	-6	-4	14	-5	-2
<i>Dirksland</i>	-14	-23	-5	-6	21	-4	-4
<i>Doesburg</i>	6	-13	-8	-7	34	5	-5
<i>Doetinchem</i>	4	-4	-7	-5	20	5	4
<i>Dongen</i>	-3	-7	-7	-6	16	-2	2
<i>Dongeradeel</i>	10	-6	-6	-7	29	-7	3
<i>Doorn</i>	13	1	-7	-5	24	6	11
<i>Dordrecht</i>	10	5	-7	-4	16	4	-1
<i>Drechterland</i>	-22	-22	-6	-8	14	-7	-4

<i>gemeenten</i>	<i>(1) totaal effect herijking</i>	<i>(2) wv effect OHV</i>	<i>(3) wv effect BB</i>	<i>(4) wv effect Wvg</i>	<i>(5) wv effect overig</i>	<i>(6) indicatie ontdooien ABW</i>	<i>(7) restant ingroei VO- scholen 2007-2016</i>
<i>Driebergen- Rijsenburg</i>	-4	-14	-7	-2	20	-1	-4
<i>Drimmelen</i>	-9	-15	-6	-6	17	-2	-1
<i>Dronten</i>	-1	-13	-5	-7	24	2	1
<i>Druten</i>	2	-3	-7	-7	20	-3	5
<i>Duiven</i>	9	-4	-5	-6	23	4	5
<i>Echt-Susteren</i>	0	-7	-8	-5	20	-1	0
<i>Edam-Volendam</i>	-10	-9	-6	-7	12	1	2
<i>Ede</i>	-5	-10	-6	-4	16	4	0
<i>Eemnes</i>	-13	-20	-5	-7	20	-5	-3
<i>Eemsmond</i>	22	-10	-7	-7	45	1	0
<i>Eersel</i>	8	-9	-5	-6	29	4	3
<i>Eijsden</i>	5	-7	-5	-5	21	-5	4
<i>Eindhoven</i>	-14	7	-8	-4	-8	-4	1
<i>Elburg</i>	-3	-10	-5	-7	19	1	5
<i>Emmen</i>	7	-7	-6	-6	26	5	1
<i>Enkhuizen</i>	-0	-2	-8	-7	17	-3	2
<i>Enschede</i>	-2	4	-8	-6	8	-4	-1
<i>Epe</i>	-9	-11	-7	-3	13	-3	-1
<i>Ermelo</i>	-5	-6	-8	-7	16	1	3
<i>Etten-Leur</i>	-4	-3	-7	-6	12	1	3
<i>Ferwerderadiel</i>	7	-16	-5	-7	35	-8	-3
<i>Franekeradeel</i>	5	-10	-7	-7	29	-1	-1
<i>Gaasterlan-Sleat</i>	4	-11	-6	-5	26	-4	-2
<i>Geertruidenberg</i>	-6	-7	-6	-6	14	-4	3
<i>Geldermalsen</i>	-12	-16	-6	-7	16	-1	-1
<i>Geldrop-Mierlo</i>	1	-8	-6	-5	19	-1	1
<i>Gemert-Bakel</i>	-0	-9	-6	-7	21	-2	3
<i>Gennep</i>	6	-5	-10	-9	30	5	-0
<i>Giessenlanden</i>	-9	-21	-5	-5	21	-0	-4
<i>Gilze en Rijen</i>	-8	-15	-7	-6	21	1	-4
<i>Goedereede</i>	-11	-21	-5	-9	25	6	-3
<i>Goes</i>	6	0	-7	-4	16	1	10
<i>Goirle</i>	-2	-6	-6	-5	15	-4	2
<i>Gorinchem</i>	6	9	-9	-5	12	-1	10
<i>Gouda</i>	18	8	-7	-4	21	7	6
<i>Graafstroom</i>	2	-23	-4	-6	34	1	-4

<i>gemeenten</i>	<i>(1) totaal effect herijking</i>	<i>(2) wv effect OHV</i>	<i>(3) wv effect BB</i>	<i>(4) wv effect Wvg</i>	<i>(5) wv effect overig</i>	<i>(6) indicatie ontdooien ABW</i>	<i>(7) restant ingroei VO- scholen 2007-2016</i>
<i>Graft-De Rijp</i>	-6	-18	-5	-7	24	-1	-4
<i>Grave</i>	4	-6	-6	-8	24	0	3
<i>Groenlo</i>	-4	-8	-7	-5	16	0	3
<i>Groesbeek</i>	-9	-10	-7	-4	12	-12	-2
<i>Groningen</i>	-13	9	-4	-6	-13	-15	-0
<i>Grootegast</i>	-5	-20	-6	-7	27	-10	-3
<i>Gulpen-Wittem</i>	23	3	-7	-6	33	2	7
<i>Haaksbergen</i>	-9	-10	-6	-4	11	-3	2
<i>Haaren</i>	-18	-18	-7	-8	16	-7	-3
<i>Haarlem</i>	-2	11	-9	-3	-1	-5	1
<i>Haarlemmerliede c.a.</i>	8	-17	-5	-5	35	4	-4
<i>Haarlemmermeer</i>	-7	-6	-6	-7	12	1	0
<i>Haelen</i>	23	0	-6	-4	32	3	12
<i>Halderberge</i>	10	-4	-7	-5	26	5	3
<i>Hardenberg</i>	-3	-14	-5	-6	22	2	2
<i>Harderwijk</i>	-2	-0	-8	-6	12	1	5
<i>Hardinxveld- Giessendam</i>	-17	-17	-5	-5	10	-5	-1
<i>Haren</i>	-2	-9	-6	0	12	-7	3
<i>Harenkarspel</i>	-8	-21	-6	-9	28	3	-4
<i>Harlingen</i>	13	-4	-6	-6	29	-2	2
<i>Hattem</i>	-13	-16	-6	-4	12	-6	-1
<i>Heel</i>	-22	-13	-8	-8	7	-6	-4
<i>Heemskerk</i>	12	-9	-6	-2	28	7	-2
<i>Heemstede</i>	9	-4	-7	0	20	2	3
<i>Heerde</i>	-5	-10	-7	-4	16	-3	1
<i>Heerenveen</i>	9	-1	-7	-4	21	1	4
<i>Heerhugowaard</i>	-6	-5	-7	-7	13	2	3
<i>Heerlen</i>	27	5	-6	-5	34	13	3
<i>Heeze-Leende</i>	-7	-15	-5	-4	18	-3	-4
<i>Heiloo</i>	-13	-16	-6	-2	11	-2	-2
<i>Helden</i>	-9	-4	-7	-6	9	-5	7
<i>Hellendoorn</i>	-14	-13	-6	-4	10	-1	1
<i>Hellevoetsluis</i>	5	-3	-5	-6	19	1	3
<i>Helmond</i>	-1	-0	-7	-7	13	1	1
<i>Hendrik-Ido- Ambacht</i>	-4	-12	-4	-3	16	0	-0

<i>gemeenten</i>	<i>(1)</i> <i>totaal</i> <i>effect</i> <i>herijking</i>	<i>(2)</i> <i>wv</i> <i>effect</i> <i>OHV</i>	<i>(3)</i> <i>wv</i> <i>effect</i> <i>BB</i>	<i>(4)</i> <i>wv</i> <i>effect</i> <i>Wvg</i>	<i>(5)</i> <i>wv</i> <i>effect</i> <i>overig</i>	<i>(6)</i> <i>indicatie</i> <i>ontdooien</i> <i>ABW</i>	<i>(7)</i> <i>restant</i> <i>ingroei</i> <i>VO-</i> <i>scholen</i> <i>2007-2016</i>
<i>Hengelo (O)</i>	-6	1	-8	-4	6	-7	2
<i>Het Bildt</i>	14	-8	-5	-7	34	-11	1
<i>Heumen</i>	-7	-19	-5	-4	21	-3	-3
<i>Heusden</i>	-8	-13	-6	-6	17	-2	-0
<i>Heythuysen</i>	-2	-12	-5	-6	20	0	0
<i>Hillegom</i>	-8	-10	-7	-4	13	-2	-1
<i>Hilvarenbeek</i>	-13	-23	-5	-6	21	0	-4
<i>Hilversum</i>	4	6	-8	-2	8	-0	3
<i>Hof van Twente</i>	-10	-18	-6	-4	17	0	-2
<i>Hoogeveen</i>	7	-6	-6	-5	23	5	2
<i>Hoogezand-Sappemeer</i>	6	-1	-9	-6	22	-2	-1
<i>Hoorn</i>	-13	2	-8	-7	0	-10	6
<i>Horst aan de Maas</i>	-1	-11	-5	-6	22	4	3
<i>Houten</i>	-2	-13	-4	-7	22	6	-1
<i>Huizen</i>	4	-4	-6	-4	19	4	1
<i>Hulst</i>	-7	-8	-7	-5	13	-2	1
<i>Hunsel</i>	-3	-22	-5	-7	30	2	-4
<i>IJsselstein</i>	7	-1	-8	-7	22	7	-1
<i>Jacobswoude</i>	-6	-18	-5	-6	23	-1	-3
<i>Kampen</i>	-4	-5	-7	-6	13	-3	5
<i>Kapelle</i>	-9	-20	-5	-5	21	1	-4
<i>Katwijk</i>	-2	-8	-6	-4	15	1	2
<i>Kerkrade</i>	17	-2	-7	-4	30	5	-1
<i>Kessel</i>	-4	-19	-5	-6	26	1	-4
<i>Kollumerland c.a.</i>	2	-16	-6	-7	31	-7	-2
<i>Korendijk</i>	-3	-21	-4	-6	28	-2	-4
<i>Krimpen aan den IJssel</i>	12	-7	-5	-1	25	5	1
<i>Laarbeek</i>	-10	-19	-5	-6	20	-0	-2
<i>Landerd</i>	-10	-20	-6	-7	23	-1	-4
<i>Landgraaf</i>	11	-6	-7	-5	30	7	0
<i>Landsmeer</i>	3	-14	-6	-4	27	2	-4
<i>Langedijk</i>	-13	-19	-5	-7	19	1	-2
<i>Laren</i>	20	8	-6	3	16	-2	13
<i>Leek</i>	12	-4	-6	-6	28	2	6
<i>Leerdam</i>	3	-3	-9	-5	20	2	2

<i>gemeenten</i>	<i>(1) totaal effect herijking</i>	<i>(2) wv effect OHV</i>	<i>(3) wv effect BB</i>	<i>(4) wv effect Wvg</i>	<i>(5) wv effect overig</i>	<i>(6) indicatie ontdooien ABW</i>	<i>(7) restant ingroei VO- scholen 2007-2016</i>
<i>Leersum</i>	-9	-19	-5	-4	19	-2	-4
<i>Leeuwarden</i>	7	3	-4	-5	13	-1	1
<i>Leeuwarderadeel</i>	-20	-24	-6	-8	17	-6	-4
<i>Leiden</i>	4	13	-7	-4	2	-2	4
<i>Leiderdorp</i>	-2	-7	-7	-3	15	0	-2
<i>Leidschendam- Voorburg</i>	30	6	-6	1	29	16	2
<i>Lelystad</i>	0	1	-9	-9	17	-3	0
<i>Lemsterland</i>	-18	-17	-6	-8	12	-12	-2
<i>Leusden</i>	-13	-20	-5	-5	17	2	-3
<i>Liemeer</i>	-17	-19	-8	-10	20	-3	-4
<i>Liesveld</i>	-5	-24	-4	-6	29	2	-4
<i>Lingewaal</i>	-9	-21	-5	-6	23	-3	-4
<i>Lingewaard</i>	2	-11	-5	-6	24	2	1
<i>Lisse</i>	-1	-5	-6	-4	14	-2	4
<i>Lith</i>	-5	-22	-6	-6	29	-1	-4
<i>Littenseradiel</i>	8	-18	-5	-7	38	-3	-4
<i>Lochem</i>	-3	-10	-6	-2	15	-1	-0
<i>Loenen</i>	7	-16	-5	-5	34	4	-3
<i>Loon op Zand</i>	-14	-13	-7	-7	13	-8	-2
<i>Lopik</i>	1	-21	-5	-7	33	4	-4
<i>Loppersum</i>	10	-17	-6	-8	42	-3	-5
<i>Losser</i>	-9	-15	-7	-6	19	-4	-2
<i>Maarn</i>	11	-8	-4	-3	26	4	5
<i>Maarssen</i>	-3	-5	-7	-6	15	-1	2
<i>Maasbracht</i>	-6	-17	-6	-5	22	-1	-4
<i>Maasbree</i>	-15	-23	-5	-7	19	-0	-4
<i>Maasdonk</i>	-10	-21	-6	-6	23	-3	-3
<i>Maasdriel</i>	-10	-19	-6	-6	20	-3	-3
<i>Maassluis</i>	8	0	-8	-4	20	2	-2
<i>Maastricht</i>	-5	1	-6	-4	3	-6	0
<i>Margraten</i>	6	-14	-6	-4	30	2	-4
<i>Marum</i>	12	-20	-5	-7	44	7	-5
<i>Medemblik</i>	-8	-8	-9	-7	15	-7	-2
<i>Meerlo-Wanssum</i>	-18	-21	-5	-8	17	-5	-4
<i>Meerssen</i>	-0	-9	-6	-4	19	-3	2
<i>Meijel</i>	-20	-22	-5	-6	14	-1	-4

gemeenten	(1) totaal effect herijking	(2) wv effect OHV	(3) wv effect BB	(4) wv effect Wvg	(5) wv effect overig	(6) indicatie ontdooien ABW	(7) restant ingroei VO- scholen 2007-2016
<i>Menaldumadeel</i>	-8	-20	-5	-7	24	-5	-4
<i>Menterwolde</i>	6	-17	-6	-8	38	-2	-5
<i>Meppel</i>	2	-2	-8	-6	18	1	6
<i>Middelburg</i>	8	-0	-6	-4	18	4	4
<i>Middelharnis</i>	14	-3	-7	-5	28	3	9
<i>Midden-Delfland</i>	-6	-19	-4	-4	22	-1	-3
<i>Midden-Drenthe</i>	0	-16	-6	-6	29	3	-3
<i>Mill en Sint Hubert</i>	-2	-14	-6	-6	24	-0	-0
<i>Millingen aan de Rijn</i>	-7	-18	-6	-7	24	-9	-4
<i>Moerdijk</i>	-2	-11	-6	-6	21	-1	-2
<i>Montferland</i>	-4	-13	-6	-5	20	-0	-2
<i>Montfoort</i>	-14	-21	-5	-8	20	-1	-3
<i>Mook en Middelaar</i>	-14	-17	-6	-5	14	-10	-3
<i>Moordrecht</i>	-7	-16	-5	-6	21	-6	-4
<i>Muiden</i>	5	-16	-6	-5	32	1	-3
<i>Naarden</i>	-1	-13	-6	-0	18	0	-1
<i>Neder-Betuwe</i>	-2	-16	-5	-6	24	-5	0
<i>Nederlek</i>	17	-2	-5	-4	27	0	4
<i>Nederweert</i>	-19	-22	-5	-5	15	-5	-4
<i>Neerijnen</i>	1	-20	-5	-6	32	1	-4
<i>Niedorp</i>	-12	-21	-5	-9	24	-2	-4
<i>Nieuw-Lekkerland</i>	-9	-25	-4	-6	25	-2	-4
<i>Nieuwegein</i>	1	4	-7	-7	11	2	5
<i>Nieuwerkerk aan den IJssel</i>	2	-11	-5	-6	24	3	-1
<i>Nieuwkoop</i>	-7	-16	-5	-6	20	-2	-1
<i>Nijefurd</i>	-1	-18	-6	-6	29	-5	-4
<i>Nijkerk</i>	-5	-9	-6	-6	16	-0	2
<i>Nijmegen</i>	-18	9	-6	-6	-16	-23	2
<i>Noord-Beveland</i>	-5	-15	-7	-10	28	3	-5
<i>Noordenveld</i>	-3	-16	-6	-4	23	4	-3
<i>Noorder-Koggenland</i>	-5	-19	-6	-8	27	1	-4
<i>Noordoostpolder</i>	-3	-10	-6	-6	19	-5	3
<i>Noordwijk</i>	-6	-6	-8	-7	15	-2	0
<i>Noordwijkerhout</i>	2	-6	-7	-5	20	-4	2
<i>Nuenen c.a.</i>	-5	-18	-3	-5	21	1	-1

<i>gemeenten</i>	<i>(1) totaal effect herijking</i>	<i>(2) vv effect OHV</i>	<i>(3) vv effect BB</i>	<i>(4) vv effect Wvg</i>	<i>(5) vv effect overig</i>	<i>(6) indicatie ontdooien ABW</i>	<i>(7) restant ingroei VO- scholen 2007-2016</i>
<i>Nunspeet</i>	-9	-18	-6	-5	19	2	-2
<i>Nuth</i>	3	-15	-7	-6	31	6	-4
<i>Obdam</i>	-6	-22	-4	-7	28	4	-4
<i>Oegstgeest</i>	9	-2	-5	-3	19	0	7
<i>Oirschot</i>	-9	-14	-5	-8	17	-3	1
<i>Oisterwijk</i>	-7	-9	-6	-4	13	-5	2
<i>Oldebroek</i>	-11	-20	-5	-6	19	1	-2
<i>Oldenzaal</i>	-2	2	-8	-5	9	-7	7
<i>Olst-Wijhe</i>	1	-18	-6	-5	31	4	-3
<i>Ommen</i>	-4	-13	-6	-6	21	0	-0
<i>Onderbanken</i>	8	-13	-7	-6	34	4	-4
<i>Oosterhout</i>	-5	-4	-7	-5	11	-0	1
<i>Oostflakkee</i>	3	-20	-6	-7	35	5	-4
<i>Ooststellingwerf</i>	5	-14	-5	-5	29	-4	-1
<i>Oostzaan</i>	-10	-13	-6	-4	13	-7	-4
<i>Opmeer</i>	-12	-21	-5	-7	22	0	-4
<i>Opsterland</i>	-2	-15	-6	-6	26	-5	-2
<i>Oss</i>	-2	1	-8	-5	11	0	4
<i>Oud-Beijerland</i>	13	-2	-4	-5	24	3	9
<i>Oude IJsselstreek</i>	-7	-8	-8	-5	14	-3	1
<i>Ouder-Amstel</i>	8	-7	-7	-4	26	4	-3
<i>Ouderkerk</i>	-5	-18	-5	-4	23	-3	-4
<i>Oudewater</i>	-8	-20	-5	-5	21	0	-4
<i>Overbetuwe</i>	3	-13	-5	-6	27	3	0
<i>Papendrecht</i>	10	-0	-5	-4	19	2	5
<i>Pekela</i>	5	-14	-7	-6	32	-4	-3
<i>Pijnacker-Nootdorp</i>	5	-9	-4	-6	24	6	-1
<i>Purmerend</i>	2	2	-8	-4	13	1	1
<i>Putten</i>	-7	-19	-6	-4	22	5	-2
<i>Raalte</i>	-2	-9	-6	-5	18	-0	4
<i>Reeuwijk</i>	-6	-18	-5	-4	20	-0	-4
<i>Reiderland</i>	25	-14	-8	-7	55	0	-7
<i>Reimerswaal</i>	3	-16	-5	-4	29	-0	-0
<i>Renkum</i>	10	-5	-7	-1	23	-1	0
<i>Renswoude</i>	-10	-26	-4	-7	26	-1	-3
<i>Reusel-De Mierden</i>	-15	-23	-5	-7	20	1	-4

<i>gemeenten</i>	<i>(1) totaal effect herijking</i>	<i>(2) wv effect OHV</i>	<i>(3) wv effect BB</i>	<i>(4) wv effect Wvg</i>	<i>(5) wv effect overig</i>	<i>(6) indicatie ontdooien ABW</i>	<i>(7) restant ingroei VO- scholen 2007-2016</i>
<i>Rheden</i>	10	-6	-7	-1	24	1	-2
<i>Rhenen</i>	-5	-14	-6	-5	20	-3	-2
<i>Ridderkerk</i>	10	-0	-6	-1	18	-1	2
<i>Rijnsburg</i>	-12	-18	-5	-5	16	-4	-2
<i>Rijnwaarden</i>	-2	-18	-6	-7	28	-2	-4
<i>Rijnwoude</i>	-8	-18	-4	-5	19	-2	-3
<i>Rijssen-Holten</i>	-5	-6	-6	-4	11	-3	6
<i>Rijswijk</i>	48	13	-7	4	38	16	2
<i>Roerdalen</i>	10	-17	-5	-7	39	11	-4
<i>Roermond</i>	-1	7	-8	-6	7	-8	3
<i>Roggel en Neer</i>	-8	-17	-6	-5	20	-2	-4
<i>Roosendaal</i>	11	1	-7	-5	22	10	2
<i>Rotterdam</i>	0	26	-9	-2	-16	10	-4
<i>Rozenburg</i>	-7	-8	-6	-6	13	-13	-2
<i>Rozendaal</i>	26	2	-3	5	23	0	9
<i>Rucphen</i>	-9	-16	-7	-6	20	1	-3
<i>Sassenheim</i>	2	-3	-7	-3	15	-3	4
<i>Schagen</i>	1	-2	-6	-5	13	-5	11
<i>Scheemda</i>	10	-15	-7	-7	39	2	-4
<i>Schermer</i>	13	-19	-5	-7	45	7	-5
<i>Scherpenzeel</i>	-18	-23	-5	-6	16	-3	-3
<i>Schiedam</i>	23	15	-10	-1	19	0	-2
<i>Schiermonnikoog</i>	-29	-18	-10	-17	15	1	-10
<i>Schijndel</i>	-12	-10	-6	-6	10	-4	4
<i>Schinnen</i>	-1	-18	-6	-6	29	3	-4
<i>Schoonhoven</i>	31	5	-6	-6	38	13	10
<i>Schouwen-Duiveland</i>	-2	-14	-6	-6	24	3	-2
<i>Sevenum</i>	-13	-23	-5	-5	19	0	-4
<i>Simpelveld</i>	-2	-13	-7	-5	23	-0	-4
<i>Sint-Michielsgestel</i>	-2	-11	-6	-5	20	-2	1
<i>Sint-Oedenrode</i>	-13	-19	-6	-6	18	-4	-3
<i>Sint Anthonis</i>	10	-5	-6	-6	28	-0	8
<i>Sittard-Geleen</i>	4	-1	-6	-5	16	1	3
<i>Skarsterlan</i>	-9	-18	-5	-5	19	-4	-2
<i>Sliedrecht</i>	6	-8	-7	-4	25	3	-3
<i>Slochteren</i>	-3	-18	-6	-7	29	-5	-3

<i>gemeenten</i>	<i>(1) totaal effect herijking</i>	<i>(2) wv effect OHV</i>	<i>(3) wv effect BB</i>	<i>(4) wv effect Wvg</i>	<i>(5) wv effect overig</i>	<i>(6) indicatie ontdooien ABW</i>	<i>(7) restant ingroei VO- scholen 2007-2016</i>
<i>Sluis</i>	0	-10	-7	-8	26	5	-1
<i>Smallingerland</i>	6	-5	-6	-5	22	-0	3
<i>Sneek</i>	11	-1	-6	-5	23	-1	7
<i>Soest</i>	-2	-6	-8	-4	16	3	-1
<i>Someren</i>	2	-10	-5	-5	23	-1	2
<i>Son en Breugel</i>	-3	-18	-4	-3	21	2	-3
<i>Spijkenisse</i>	18	3	-5	-5	26	9	2
<i>Stadskanaal</i>	9	-8	-7	-5	30	-0	-1
<i>Staphorst</i>	-23	-32	-4	-6	18	-1	-4
<i>Stede Broec</i>	0	-6	-6	-7	20	3	6
<i>Steenbergen</i>	-5	-15	-6	-6	22	-0	-2
<i>Steenwijkerland</i>	-2	-13	-6	-6	22	-3	-1
<i>Stein</i>	-3	-10	-7	-5	19	3	-0
<i>Strijen</i>	-6	-18	-5	-6	23	-1	-4
<i>Swalmen</i>	8	-7	-6	-6	27	-2	2
<i>Ten Boer</i>	-5	-20	-5	-7	27	-9	-5
<i>Ter Aar</i>	-1	-21	-4	-5	29	6	-4
<i>Terneuzen</i>	-1	-7	-7	-5	17	-2	-0
<i>Terschelling</i>	-28	-14	-7	-12	5	-11	-5
<i>Texel</i>	-6	-9	-8	-13	23	0	0
<i>Tholen</i>	2	-19	-5	-6	32	2	-2
<i>Thorn</i>	6	-16	-7	-4	33	3	-5
<i>Tiel</i>	4	1	-8	-7	18	3	2
<i>Tilburg</i>	-18	6	-9	-5	-10	-12	0
<i>Tubbergen</i>	-9	-21	-5	-4	21	-4	-1
<i>Twenterand</i>	-9	-18	-6	-6	21	-2	-1
<i>Tynaarlo</i>	-11	-17	-6	-4	16	-4	-3
<i>Tytsjerksteradiel</i>	-10	-18	-5	-6	19	-5	-2
<i>Ubbergen</i>	11	-7	-6	-5	28	-7	1
<i>Uden</i>	-8	-7	-7	-6	12	-0	2
<i>Uitgeest</i>	-1	-18	-5	-6	27	5	-4
<i>Uithoorn</i>	5	-0	-6	-4	16	1	4
<i>Urk</i>	-24	-35	-4	-7	22	-4	-4
<i>Utrecht</i>	-0	14	-10	-5	2	-14	-4
<i>Vaals</i>	26	-10	-6	-6	48	9	-5
<i>Valkenburg aan de Geul</i>	14	-6	-7	-4	31	3	-2

<i>gemeenten</i>	<i>(1) totaal effect herijking</i>	<i>(2) wv effect OHV</i>	<i>(3) wv effect BB</i>	<i>(4) wv effect Wvg</i>	<i>(5) wv effect overig</i>	<i>(6) indicatie ontdooien ABW</i>	<i>(7) restant ingroei VO- scholen 2007-2016</i>
<i>Valkenburg (ZH)</i>	-8	-21	-4	-5	23	0	-3
<i>Valkenswaard</i>	6	-5	-5	-4	20	0	3
<i>Veendam</i>	5	-1	-8	-6	20	-3	2
<i>Veenendaal</i>	6	-2	-6	-4	18	7	5
<i>Veere</i>	-13	-20	-6	-7	21	-0	-4
<i>Veghel</i>	-3	-3	-8	-6	13	0	5
<i>Veldhoven</i>	-9	-9	-5	-5	10	-2	1
<i>Velsen</i>	9	-5	-7	-3	23	6	1
<i>Venhuizen</i>	-2	-20	-5	-8	31	3	-4
<i>Venlo</i>	1	2	-8	-5	11	1	1
<i>Venray</i>	0	-6	-8	-7	21	7	2
<i>Vianen</i>	2	-11	-6	-7	26	5	-2
<i>Vlaardingen</i>	36	11	-8	-1	33	15	1
<i>Vlagtwedde</i>	-7	-11	-9	-6	18	-8	-1
<i>Vlieland</i>	-16	-19	-6	-16	26	4	-9
<i>Vlissingen</i>	4	-4	-6	-4	18	2	-2
<i>Vlist</i>	-5	-19	-5	-5	24	-2	-4
<i>Voerendaal</i>	-4	-17	-6	-4	22	-3	-4
<i>Voorhout</i>	-9	-11	-4	-6	12	-5	1
<i>Voorschoten</i>	-1	-15	-5	-1	19	1	-3
<i>Voorst</i>	-0	-13	-6	-4	23	0	-3
<i>Vught</i>	-11	-8	-7	-5	8	-8	2
<i>Waalre</i>	-3	-20	-4	-2	22	2	-3
<i>Waalwijk</i>	-11	-2	-7	-5	3	-9	4
<i>Waddinxveen</i>	-7	-9	-6	-4	12	-3	2
<i>Wageningen</i>	-23	-3	-5	-6	-9	-20	1
<i>Warmond</i>	-7	-14	-7	-4	18	-8	-3
<i>Wassenaar</i>	22	2	-5	0	25	3	8
<i>Waterland</i>	-11	-15	-5	-5	14	-7	-2
<i>Weert</i>	5	-1	-7	-5	18	5	3
<i>Weesp</i>	20	10	-10	-5	25	-1	3
<i>Werkendam</i>	-4	-14	-5	-6	20	-3	2
<i>Wervershoof</i>	-14	-21	-6	-7	20	-5	-4
<i>West Maas en Waal</i>	-6	-16	-6	-5	22	-3	-2
<i>Wester-Koggenland</i>	-7	-19	-6	-7	25	-1	-4
<i>Westerveld</i>	1	-16	-7	-4	28	-2	-3

<i>gemeenten</i>	<i>(1) totaal effect herijking</i>	<i>(2) vv effect OHV</i>	<i>(3) vv effect BB</i>	<i>(4) vv effect Wvg</i>	<i>(5) vv effect overig</i>	<i>(6) indicatie ontdooien ABW</i>	<i>(7) restant ingroei VO- scholen 2007-2016</i>
<i>Westervoort</i>	3	-19	-5	-8	35	3	-4
<i>Westland</i>	-6	-11	-6	-5	16	2	1
<i>Weststellingwerf</i>	6	-11	-7	-4	27	-1	-1
<i>Westvoorne</i>	-10	-16	-5	-6	17	2	-4
<i>Wierden</i>	-21	-23	-5	-5	13	-3	-4
<i>Wieringen</i>	-10	-14	-7	-6	17	-8	-3
<i>Wieringermeer</i>	-0	-15	-6	-7	27	-2	2
<i>Wijchen</i>	-16	-13	-6	-7	9	-4	-0
<i>Wijdereen</i>	-2	-16	-5	-4	23	0	-3
<i>Wijk bij Duurstede</i>	-11	-15	-6	-8	17	-1	0
<i>Winschoten</i>	14	3	-8	-4	24	-6	6
<i>Winsum</i>	2	-20	-4	-7	33	-3	-4
<i>Winterswijk</i>	-1	-8	-7	-3	18	0	0
<i>Woensdrecht</i>	-4	-14	-6	-7	23	3	-1
<i>Woerden</i>	-0	-1	-6	-6	13	1	6
<i>Wognum</i>	-9	-20	-7	-7	25	-2	-4
<i>Wormerland</i>	-6	-14	-6	-4	18	-5	-4
<i>Woudenberg</i>	-14	-23	-5	-5	19	0	-3
<i>Woudrichem</i>	-12	-21	-5	-6	20	-3	-4
<i>Wunseradiel</i>	-11	-20	-6	-9	24	-11	-5
<i>Wymbritseradiel</i>	-7	-22	-5	-8	29	-3	-4
<i>Zaanstad</i>	1	3	-10	-5	12	6	1
<i>Zaltbommel</i>	1	-9	-6	-6	22	1	2
<i>Zandvoort</i>	19	-5	-8	-3	35	6	-3
<i>Zederik</i>	-3	-22	-5	-5	29	1	-4
<i>Zeevang</i>	1	-16	-6	-7	30	2	-4
<i>Zeewolde</i>	1	-20	-4	-8	33	10	-2
<i>Zeist</i>	-2	4	-9	-4	8	-5	4
<i>Zevenaer</i>	2	-4	-6	-5	17	-1	3
<i>Zevenhuizen- Moerkapelle</i>	1	-20	-5	-5	31	3	-4
<i>Zijpe</i>	-9	-20	-6	-11	27	2	-4
<i>Zoetermeer</i>	15	2	-7	-5	24	15	3
<i>Zoeterwoude</i>	-3	-18	-6	-6	27	2	-4
<i>Zuidhorn</i>	2	-19	-5	-7	33	-0	-2
<i>Zundert</i>	4	-16	-6	-5	31	9	-3
<i>Zutphen</i>	4	1	-7	-7	17	-2	6

<i>gemeenten</i>	<i>(1) totaal effect herijking</i>	<i>(2) wv effect OHV</i>	<i>(3) wv effect BB</i>	<i>(4) wv effect Wvg</i>	<i>(5) wv effect overig</i>	<i>(6) indicatie ontdooien ABW</i>	<i>(7) restant ingroei VO- scholen 2007-2016</i>
Zwartewaterland	-12	-24	-5	-7	24	1	-2
Zwijndrecht	10	-1	-7	-2	20	3	1
Zwolle	-1	-1	-7	-6	13	5	3